

Primorski dnevnik

SOBOTA, 29. NOVEMBRA 2008

št. 284 (19.374) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418
GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/> e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 2/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 0,90 €

Manjšina, razlike in enotnost krovnih

SANDOR TENCE

Sodelovanje, ki ne temelji na iskrenosti, ni sodelovanje, temveč oportunistično ali celo koristoljubje. Iskrenost bi morala biti zelo pomembna tudi v politiki slovenske manjšine, ki marsikdaj posnema slabe lastnosti italijanskega političnega vsakdana. Zato se nam zdi prav, da sta Drago Štoka in Rudi Pavšič na včerajšnjem občnem zboru Sveta slovenskih organizacij iskreno povedala, kaj ju združuje in kaj ju ločuje. Brez slepomišenj in brez običajnih zakulisnih iger in igrice, ki smo jih vsi naveličani.

Predsednik Sveta slovenskih organizacij je spet jasno povedal, da se mu odnosi z drugo krovno zdijo zelo dobri, a da ne vidi nobene potrebe ne po združevanju in niti po ustanavljanju novih vse-manjšinskih zvez. Predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze razmišlja drugače. »Zunanja politika«, ki jo v odnosu do Italije in Slovenije izvajata SSO in SKGZ se mu zdi dobra, manjšinska »notranja politika« pa precej šepa. Premalo se ukvarjamo s prihodnostjo, naša manjšinska organiziranost pa ni več kos novim časom, je prepričan Pavšič.

To ni prvič in gotovo tudi ne zadnjič, da Pavšič in Štoka izpostavita različna gledanja. Ne gre toliko za razlike pri oceni položaja manjšine, ki je precej skupna, kot pa pri »receptih« za prihodnost. Zakaj bi predsednika skrivala te razlike, ki so in še bodo.

Prav je, da se slovenska manjšina glede tega ne skriva za kakšno umetno enotnostjo, prav pa je tudi, da te razlike ne pogojujejo skupnega nastopanja SKGZ in SSO, ko so v igri življenjski interesi naše skupnosti.

ITALIJA - Ministrski svet sprejel sveženj protikriznih ukrepov

Največ pozornosti družinam in podjetjem

Opozicija kritična - CGIL potrdil splošno stavko 12. decembra

OPČINE - Občni zbor krovne organizacije

SSO o sebi in manjšini

Drago Štoka bo najbrž ostal predsednik - Pozdravi številnih gostov

OPČINE - Svet slovenskih organizacij je na včerajšnjem občnem zboru ocenil situacijo v svoji notranjosti in tudi v slovenski manjšini. Drago Štoka (foto Kroma), ki bo sko-

raj gotovo spet izvoljen za predsednika, je posebno pozornost namenil finančni krizi, ki grozi manjšini, govoril pa je tudi o odnosih s Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo, ki jo je

zastopal predsednik Rudi Pavšič. Občni zbor v konferenčni dvorani Združene kraške banke so pozdravili številni gostje.

Na 2. strani

RIM - Ministrski svet je včeraj sprejel zakonski odlok s protikriznimi ukrepi, ki vsebuje vrsto olajšav za najšibkeje družbene sloje in posege za podporo gospodarskih dejavnosti. Gospodarski minister Tremonti je zavrnil obtožbe opozicije o zamudnem odzivanju vlade in potrdil, da bo vlada še naprej spoštovala meje, ki jih Italiji postavlja izredno visok javni dolg. Ukrepi gredo od davčnih razbremenitev, neto transferjev, varčevanja v obliki znižanja stroškov, financiranje in jamstev do novih naložb. Za opozicijo so ukrepi nezadostni, sindikat CGIL pa je potrdil splošno stavko 12. decembra.

Na 7. strani

Gantar sprejel predstavnike Slomaka

Na 5. strani

SEP, FJK, Veneto in Slovenija za čezmejno lahko železnico

Na 6. strani

V Trstu predstavili politično biografijo Mirka Špacapana

Na 8. strani

Terminal na Fernetičih proizvaja elektriko

Na 9. strani

Namesto zapornic na meji črta čez cesto

Na 16. strani

INDIJA - New Delhi odgovornost pripisuje »elementom v Pakistanu«

V Mumbaju okrog 150 mrtvih Nekaj talcev še v rokah teroristov

MUMBAJ - Število žrtev v Mumbaju (Bombaju), ki ga je v sredo pretresel val terorističnih napadov, se je po zadnjih podatkih povzpelo na 148, med žrtvami pa je tudi več tujcev. Indijske oblasti medtem odgovornost za napade pripisujejo "elementom v Pakistanu", razmere v mestu pa so bo besedah tam živeče Slovenke vse bolj napete, saj so prebivalci vse bolj prestrašeni. Tudi dva dni po vrsti napadov v indijski finančni prestolnici so napadalci včeraj dopoldne še vedno zadrževali neznano število talcev. Pripadniki indijskih varnostnih sil, ki so včeraj vdrli v bombajski judovski center, so v zgradbi našli trupla petih talcev.

Na 21. strani

CENTROLANZA

Trst, drž. cesta 202 - križišče Prosek

velika izbira daril za vse okuse in žepe!

OBIŠČITE NAS...

Do božiča bo center odprt vsako nedeljo!

Odprto od 10.00 do 13.00 in od 15.00 do 18.00. Na voljo prostorno parkirišče.

OPČINE - Predsednik na včerajšnjem občnem zboru Sveta slovenskih organizacij

Štoko zelo skrbi položaj manjšine in je zadovoljen z odnosi s SKGZ

Pavšič: Dobri odnosi v »zunani politiki«, v manjšinski »notranji politiki« pa žal marsikaj šepa

OPČINE - Za obstoj in razvoj slovenske manjšine. S tem geslom je Svet slovenskih organizacij na včerajšnjem občnem zboru ocenil svoje notranje stanje in položaj manjšine, ki ni ravno spodbuden. Drago Štoka, ki bo spet kandidiral za predsednika in bo najbrž spet izvoljen, je v svojem poročilu dejansko ponovil to, kar je povedal v četrtkovem intervjuju za naš dnevnik. Odnose s Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo je ocenil za zelo dobre, po njegovem pa (še) niso dozoreli pogoji za združitev obeh krovnih organizacij.

Štoka je obnovil dogajanja v zvezi z napovedanim krčenjem italijanskih prispevkov manjšini, govoril je o velikih zamudah pri izvajanju zaščitnega zakona in o situaciji v Benečiji. Berlusconijska vlada po mnenju predsednika SSO nima odklonilnega odnosa do manjšine, pač pa nas popolnoma ignorira, kar je morda isto. Glede dvojezičnosti na novi tržaški avtocesti smo Slovenci pristali na kompromis in na zgolj dva dvojezična smerokaza, sedaj pa moramo odločno zahtevati naše pravice. »Če bomo spet deležni odklonilnih stališč, se moramo obrniti na pristojna evropska telesa,« je poudaril Štoka.

In že smo pri odnosih med SSO in SKGZ. Formalni razlog, da SSO odklanja združitev z drugo krovno organizacijo je statut, ki obvezuje SSO k po-

polni samostojnosti. Statut lahko spremeni le občni zbor z dvotretjinsko večino, kar trenutno ni v predsednikovih načrtih.

Ob formalnih pa obstajajo tudi vsebinski oziroma politični razlogi. Štoka je prepričan, da mora manjšina svojo enotnost graditi na politični ravni in torej na politični samostojnosti. Za predsednika SSO je politika temelj bodoče skupne manjšinske hiše, enotnost v civilni družbi pa ni potrebna, ker že obstaja. Sodelovanje tudi na osebni ravni s predsednikom SKGZ Rudijem Pavšičem je Štoka ocenil za zelo dobro, »tudi zelo dobre odnose pa je mogoče še vedno nadgraditi in izboljšati.«

Drago Štoka je imel predsedniško poročilo na občnem zboru SSO, ki so se ga udeležili predstavniki včlanjenih organizacij (desno) in tudi številni gostje (levo spodaj)

KROMA

SSO računa, da bo nova levosredinska vlada v Sloveniji vsaj tako pozorna do manjšine, kot je bila vlada Janeza Janše. Od sredinega tržaškega sestanka z ministrom za Slovence v zamejstvu in po svetu je Štoka odnesel zelo dobre vtise, in občnem zboru v konferenčni dvorani Zadružne kraške ban-

ke pa se je zahvalil dosedanjemu vodji vladnega urada za Slovence v zamejstvu Zorku Pelikanu in bivšemu generalnemu konzulu Jožetu Šušmelju za vse, kar sta naredila v prid naši manjšini.

Predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Rudi Pavšič je izrazil prepričanje, da krovnici zelo dobro sodelujeta v »zunani politiki« (odnosi do Rima, Ljubljane in Dežele), marsikaj pa šepa v »notranji politiki« (beri: v notranjih odnosih). Po Pavšičevem mnenju bi morala manjšina glede svoje prihodnosti tvegati drznejše poteze in, če je mogoče, svojo organiziranost prilagoditi času, ki ga živimo. SKGZ si torej želi, da bi Pavšič in Štoka še naprej skupaj hodila v Rim, Ljubljano in k deželnim oblastem, želi pa si tudi, da bi krovnici in z njima vsa manjšina razmišljali o prihodnosti, kar se danes žal ne dogaja. S tem v zvezi je Pavšič na občnem zboru ponudil novemu vodstvu SSO odprto oziroma še nenapisano stran, v kateri bi začeli skupaj razmišljati o bodočnosti manjšine.

Deželni svetnik Igor Gabrovec, ki je občni zbor pozdravil tudi v imenu Slovenske skupnosti, je predlagal, da bi manjšina v tem kriznem trenutku oblikovala neke vrste krizni štab za reševanje najbolj perečih problemov. Izrazil je prepričanje, da moramo Slovenci iskati politični dialog tudi s tistimi strankami desne sredine, ki do nas kažejo določeno naklonjenost.

Državnemu sekretarju na ministrstvu za Slovence v zamejstvu in po svetu Boris Jesihu se zdi prav oziroma nujno, da manjšina tudi v težkih momentih razmišlja o svoji bodočnosti. Podpredsednik Narodnega sveta koroških Slovencev Marjan Pipp je prepričan, da z novo avstrijsko vlado manjšini ne kaže nič dobrega, saj bo skušala koalicija, kot piše v njenem sporazumu, izvoliti pravice, ki so napisane v avstrijski državni pogodbi. Pipp je povedal, da NSKS celo razmišlja o razpustitvi s ciljem, da se premosti sedanjo »dvo-tirnost« med koroškimi Slovenci. Cilj tega naj bi bil skupna manjšinska organizacija.

Predsednik izvršnega sveta Italijanske unije Maurizio Tremul, ki je govoril v slovenščini in v italijanščini, je izpostavil pomen sodelovanja med slovensko in italijansko manjšino. Italija hoče obema manjšinama močno krčiti finančne podpore, zato je prav, da manjšini držita skupaj. Ne gre sicer samo za finančni problem, saj je sodelovanje koristno za vse naše narodno mešano ozemlje. V imenu predsednice tržaške Pokrajine Marie Tereze Basse Poropat je občni zbor SSO pozdravil svetnik Zoran Sosič, v imenu slovenskega generalnega konzulata pa konzul Božidar Humar.

Sandor Tence

KOROŠKA - Dvojezični krajevni napisi

Ureditev z ustavnim zakonom sporna

Poleg NSKS tudi varuhinja človekovih pravic Terezija Stojšič odklanja načrt nove vlade - Predstavniki koroških Slovencev pred deželnimi volitvami ne pričakujejo konkretnih korakov

CELOVEC/DUNAJ - Napoved nove avstrijske vlade socialdemokratov (SPÖ) in ljudske stranke (ÖVP), da želi rešiti vprašanje dvojezičnih krajevnih tabel ne le na osnovi najširšega soglasja med obema narodnima skupnostima na Koroškem, temveč tudi na osnovi zakona v ustavnem rangu, pri koroških Slovencih ni naletela na posebno podporo. To še posebej velja za Narodni sveti koroških Slovencev (NSKS), pa tudi avstrijska varuhinja človekovih pravic Terezija Stojšič je glede takšne ureditve več kot skeptična.

Na podelitvi Rizzijjeve nagrade odvetniku Seppu Bruggerju preteklo sredo v k&k-centru v Šentjanžu v Rožu (PD je o tem že podrobno poročal) je nekdanja manjšinska govornica avstrijskih Zelenih napoved celo označila za »nevarno grozljivo novo vladne koalicije«. Ob tem je opozorila, da prvič nova koalicijska vlada napoveduje ustavno ureditev, čeprav v parlamentu nima potrebne ustavne večine za takšno ureditev, drugič pa hoče sprejeti ustavno ureditev, čeprav pravice slovenske manjšine na Koroškem (in na Štajerskem) ureja mednarodna pogodba, kot je Avstrijska državna pogodba, ki je tudi del avstrijske ustave. Stojšičeva je tudi kritizirala, da

je nova vlada svojim manjšinam v 257 strani obsegajočem vladnem sporazumu namenila komaj sedem vrstic...

Že takoj po objavi koalicijskega sporazuma je predsednik NSKS Matevž Grilc opozoril, da bi ureditev vprašanja dvojezičnih krajevnih napisov v ustavnem rangu koroškim Slovencem v prihodnosti onemogočila vsakršno preverjanje ureditve na ustavnem sodišču, zato je takšna ureditev za NSKS nesprijetna. Predsednik Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marjan Sturm se glede vprašanja ustavne ureditve še ni jasno opredelil, splošno pa je menil, da je napoved nove vladne koalicije, ki hoče do rešitve tega vprašanja priti s širokim konsenzom obeh narodnih skupnosti na Koroškem, dobra osnova za pogajanja o rešitvi tega problema. Vprašanje pa je, ali bo mogoče na Koroškem doseči široki konsenz, ki ga želi imeti zvezna vlada.

Edini so si predstavniki vseh treh političnih organizacij koroških Slovencev (NSKS, ZSO, SKS - Skupnost koroških Slovencev in Slovenk) v tem, da konkretnih korakov v zvezi z dvojezičnimi napisi ni pričakovati pred deželnozborskimi volitvami na Koroškem, ki bodo predvidoma 1. marca 2009. To je potrdil tudi

Problem dvojezičnih tabel bi nova avstrijska vlada rada rešila z ustavnim zakonom, nad čimer pa manjšina ni navdušena

upravni odbor SKS, ki je na svoji seji sredi tedna ocenil aktualni politični položaj v Sloveniji, Avstriji in na Koroškem in menil, da bo tudi na Koroškem politični položaj po marčevskih vo-

litvah verjetno nekoliko spremenjen. S tem v zvezi je poudaril pomen po večji usklajenosti slovenskih organizacij.

Ivan Lukan

Ponudbe veljajo do 8. decembra 2008

EMISFERO
pot do ugodnosti

Ponudba Podceno označujeje artikli, ki so v prodaji po ceni, ki je nižja od naše nabavne na podlagi D.P.R. 6. Aprila 2001 Št. 218. Tu navedeno število kosov v prodaji se nanaša na artikle v prodaji v vseh 9 hipermarketih Emisfero skupaj. Število artiklov v prodaji je označeno v posameznem hipermarketu Emisfero.

AKCIJA

**POD
CENO**

PROSTI STREL NA CENO

OD € 10,60 **POPUST 39%**

€ **6,40**

Sir Grana Padano
cena za kg

Ekstra deviško oljčno olje FARCHIONI
1 liter

OD € 4,80 **POPUST 33%**

€ **3,20**

SAMO 25.000 KOSOV

Norveški losos NORTH KING
200 g, 14,95 €/kg

OD € 6,70 **POPUST 55%**

€ **2,99**

SAMO 12.000 KOSOV

Napitek Fanta/ Sprite
1,5 litra
0,59 €/liter

€ **0,89**

Tunina RIO MARE
v oljčnem olju
7 x 80 g, 7,50 €/kg

OD € 4,98 **POPUST 15%**

€ **4,20**

SAMO 20.000 KOSOV

Kava Aroma Classico SPLENDID
4 x 250 g

OD € 6,42 **POPUST 31%**

€ **4,40**

SAMO 16.000 KOSOV

Prašek za pralni stroj DASH
3 plastenke, 27 pranj

OD € 25,99 **POPUST 54%**

€ **11,90**

SAMO 7.700 KOSOV

72-delni jedilni pribor iz jekla inox
model Ranieri, sestavlja ga:

- 12 žlic
- 12 vilic
- 12 fiskanih nožev
- 12 sadnih vilic
- 12 desertnih vilic
- 12 čajnih žlic

OD € 44,90 **POPUST 33%**

€ **29,90**

SAMO 600 KOSOV

BARVNI TV LCD 37"

LG 3000

- HD READY
- HDMI
- SKY HD TESTED
- avdio stereo trusurround xt
- teletekst
- ločljivost 1366x768
- kontrast 15.000:1
- vgrajen zemeljski digitalni zapper dekoder

OD € 699,00 **POPUST 28%**

€ **499,00**

SAMO 111 KOSOV

JUTRI ODPRTO

Hipermarket Emisfero

MONFALCONE/TRŽIČ (GO) Kraj San Polo, ulica Pocar - Tel. 0481/416740

ponedeljek: 14.30 - 20.30 od torika do sobote: NEPREKINJEN URNIK: 9.00 - 20.30 - nedelja: 9.30 - 20.00

EMISFERO NAJDETE TUDI V KRAJIH: BELLUNO, FIUME VENETO (PN), PERUGIA, SCORZE' (VE), SILEA (TV), VICENZA, VITTORIO VENETO (TV), ZANÈ (VI)

LJUBLJANA - Predsednik DZ Gantar sprejel predstavnike Slovenske manjšinske koordinacije

O izzivih in še tesnejšem sodelovanju s Slovenijo

Predsednik Slomaka Pavšič predlagal črtanje besede zamejstvo iz naziva matične komisije DZ

LJUBLJANA - Predstavniki Slovenske manjšinske koordinacije (Slomak), ki je bila ustanovljena pred štiri leti z namenom, da povezuje štiri slovenske manjšine v Italiji, Avstriji, Madžarski in Hrvaški, in da z izmenjavo izkušenj prispeva k njihovega razvoju v državah, v katerih živijo, so včeraj predsednika slovenskega Državnega zbora (DZ) Pavla Gantarja seznanili s pomembnimi izzivi, ki so pred njimi in jih po njihovih besedah lahko uresničijo tudi s še tesnejšim sodelovanjem s Slovenijo.

Kot je poudaril predsednik Slomaka Rudi Pavšič, že sedaj odlično sodelujejo z matičnim delovnim telesom Državnega zbora - Komisijo za Slovence v zamejstvu in po svetu, enako sodelovanje oziroma udeležbo predstavnikov Slomaka pa si želijo tudi v vseh ostalih delovnih telesih in na plenarnih sejah državnega zbora, ko se obravnava problematika, ki se nanaša na slovensko manjšino. »Izhajamo iz poslovnika DZ, ki določa, da smo kot predstavniki manjšin prisotni na sejah,« je še posebej poudaril predsednik Slomaka Pavšič, kar je predsednik DZ Gantar tudi zagotovil. Predsednik SloMaK Pavšič je predlagal nujnost preimenovanja matične Komisije Državnega zbora. Prepričan je namreč, da je treba iz imena komisije izvzeti besedo zamejstvo, saj kot je poudaril, »če ni mej, tudi zamejstva ni«, s čimer je soglašal tudi predsednik DZ Gantar.

Predstavniki Slovenske manjšinske koordinacije so še predlagali, da se v zakonodajo, ki obravnava ustanovitve pokrajin, med pristojnostmi, ki naj bi jih imele pokrajine, zlasti obmejne, vključi tudi čezmejno sodelovanje in sodelovanje z manjšino. V ta namen naj bi bile namreč te pristojnosti tudi primerno finančno opredeljene.

Predsednik Državnega zbora Gantar je izpostavil tudi zelo pomembno vlogo novega ministra za Slovence po svetu, ki bo po njegovem prepričanju lahko zagotovil trajen razvoj sodelovanja Republike Slovenije s slovensko narodno skupnostjo v drugih državah. Napovedal je še, da bo komisiji za poslovniki posredoval pobudo za preučitev poslovniki določil o sodelovanju predstavnikov reprezentativnih organizacij Slovencev - pripadnikov slovenske narodne skupnosti v drugih državah.

Predstavnike Slovencev iz štirih sosednjih držav je včeraj sprejel predsednik Državnega zbora Pavel Gantar

ŠPETER - Drugi niz predavanj na Beneških kulturnih dnevih

Tokrat o lokalnih govoricah

Predvsem o beneških narečjih sta številni publiki govorila univerzitetna profesorja Rosanna Benacchio in Matej Šekli

Živa Gruden (levo) skupaj s četrtkovima predavateljema Matejem Šeklijem in Rosanno Benacchio

SLOVENIJA - Odzivi na Pahorjevo imenovanje Rupla

Za Golobiča gre za »minorno zadevo«, v strankah nad odločitvijo presenečeni

LJUBLJANA - Predsednik stranke Zares Gregor Golobič je glede odločitve premiera Boruta Pahorja, da za svojega svetovalca za zunanjo politiko imenuje Dimitrija Rupla, ocenil, da so odločitve o imenovanju ljudi v kabinetu premiera Pahorjeva "suverena pravica", sicer pa gre po njegovih besedah za "minorno, obrobno" zadevo, ki ji ne gre posvečati večje pozornosti.

Omenjeno zadevo je Golobič na včerajšnji novinarski konferenci označil kot "rutinsko odločitev o premostitvi enega državnega uradnika z enega ministrstva na drugo delovno mesto v kabinetu predsednika vlade", o kateri vlada, katere član je, "ni odločala in nikoli ne bo odločala", saj ima tako premier kot tudi vsi ministri pravico imenovati v svoje kabinete ljudi, ki jih želijo.

Pahor članov vlade z imenovanjem Rupla predhodno sicer ni seznanil, to je "navrgel le kot eno manj verjetnih možnosti, o kateri razmišlja", je povedal. Kot je ob tem zatrdil predsednik Zaresa, je vlada na seji v sredo tako razpravljala in sprejela odločitev zgolj glede imenovanja nekaterih novih veleposlanikov oziroma odločitvi predsednika republike Danila Türka, da zavrne nekatere kandidate za veleposlanike. V tej potezi predsednika Golobič ne vidi novega zapleta, ampak razplet "neke neljube situacije", ki Sloveniji ni koristila, do nje pa je prišlo zaradi "enostranskih, nedomišljenih, spornih in arogantnih potez pristojnih v prejšnji vladi". Türk je po njegovem mnenju ravnal "zakonito, modro in na način, ki omogoča kar najhitrejši razplet te zgodbe".

Golobič sicer priznava, da si je verjetno marsikdo ustvaril napačen vtis glede prihodnje vloge Rupla, vendar pa se je treba

ozreti hladno na dejstva in pustiti ob strani medosebne odnose, ki pogosto preveč zaznamujejo slovensko politiko. "Posebej bi na to veljalo opozoriti gospoda Rupla, ki temu daje po mojem prepričanju pri svojem delovanju preveliko težo," je dodal.

Sicer pa so se tudi ostale stranke včeraj odzivalo na odločitev premiera Pahorja v zvezi z Ruplom. V LDS so negativno presenečeni, saj dosedanje delo Dimitrija Rupla ocenjujejo drugače kot predsednik vlade. "Je pa to seveda njegova osebna odločitev. Ali je ta odločitev dobra, bo pa pokazal čas," je za Radio Slovenija povedal Borut Sajovic iz LDS. Franc Žnidaršič iz DeSUS je dejal, da mu Pahorjeva odločitev ni všeč in da ga je presenetila. Prvak SNS Zmago Jelinčič je dejal, da bo imela Slovenija, kot kaže, štiri zunanje ministre in eno zunanjo ministrico: poleg Samuela Žbogarja še Rupla, predsednika republike Danila Türka, Pahorja, "pa še Marjetico Rupel". V SLS so Pahorjevo odločitev v sporočilu za javnost označili kot "presenetljivo in malce nenavadno".

Pahor je s svojo odločitvijo presenetil tudi člane svoje stranke. Bojan Kontič je sicer ponovil, da je imel Pahor za to tehtne razloge, "zaznati pa je nezadovoljstvo".

Na zunanjem ministrstvu so v odzivu na odločitev premiera medtem zapisali, da gre za kadrovske odločitve in jo kot tako spoštujemo. Ob tem so prepričani, da bo sodelovanje med zunanjim ministrom Žbogarjem in Pahorjem kot tudi sodelovanje med MZZ in kabinetom predsednika vlade še naprej konstruktivno in v dobro notni slovenski zunanji politiki. (STA)

ŠPETER - Po lepem uspehu, ki sta ga imela pred dvema tednoma prva predavatelja na letošnjih Beneških kulturnih dnevih, profesorja Ziffer in Stabej, je tudi drugi četrtkov niz predavanj v špetersko občinsko dvorano privabil številno publiko. Tokrat je bil govor predvsem o lokalnih govoricah, zlasti beneških, poslušalcem pa sta o tej temi spregovorila univerzitetna profesorja Matej Šekli in Rosanna Benacchio.

Šekli, slavist in primerjalni jezikoslovec, ki poučuje tako v Trstu kot v Ljubljani, je govoril predvsem o razlikah med lokalnimi govoricami in knjižnim jezikom. Slovenščina je tisti jezik, ki ima največ narečij, saj je teh preko štirideset in so zbrana v sedmih narečnih skupinah. Ena izmed teh je primorska narečna skupina, v katero sodijo obsoško, rezijansko, tersko, nadiško, briško, kraško, notranjsko in istrsko narečje. Slovenska narečja so se spreminjala in razvijala preko tisoč let, vsa pa izhajajo iz praslovanščine, katere naslednja je bila v naših krajih alpska slovanščina. Iz praslovanščine se je v istem obdobju razvila tudi stara cerkvena slovanščina, ki pa je predhodnica makedonščine in bolgarščine, gotovo pa ne beneških narečij. »Beneška narečja so nedvomno slovenska, niti ne gre za arhaične govore, ali kot nekateri trdijo, za oblike stare cerkvene slovanščine. Mislim, da bi bilo res neverjetno, če bi se v 21. stoletju še uporabljal jezik, ki so ga govorili

Mladi za mlade v oddaji Brez meje po koprski TV

KOPER - Svetovna kriza, o kateri je vedno več govora, že prinaša zanimive pojave. Eden od teh je gotovo porast zanimanja za dogajanje s strani oseb, ki so po navadi daleč od ekonomskega in političnega dogajanja. Med temi so mladi. Danes bodo gostje v studiu oddaje Brez meje člani novonastale skupine Mladi za mlade, Tomaž Špacapan, Nataša Žerjul, Primož Šturman in Tanja Peric. Oddaja bo na TV Koper-Capodistria ob 18. uri.

V Casinoju Ljubljana včeraj prvi čarter z igralniškimi gosti iz Italije

LJUBLJANA - V Casinoju Ljubljana je včeraj zvečer pripeljal goste prvi čarterski iz Brindisija. Naslednji tovrstni čarter bo sledil že v prihodnjem tednu, tokrat pa bodo prišli ljubitelji hazarda iz Barija. Igralniške goste vozi slovenski letalski prevoznik Adria Airways. "Italija s svojo 60-milijonsko populacijo kljub hudi finančni krizi predstavlja eno od priložnosti, ki jo je potrebno čim boljše izkoristiti," pravi v Casinoju Ljubljana. Za čarter so se odločili, ker Slovenija nima redne letalske povezave z Italijo in ker se gostje, ki od tam sicer že prihajajo v Ljubljano na igralniške konce tedna, morajo z letališča v Benetkah v Ljubljano voziti z avtobusi.

med devetim in enajstim stoletjem. Beneška narečja so se prav tako razvijala, vendar počasneje od tistih v osrednji Sloveniji. To je povsem naravno, saj se jezik v krajih, ki se nahajajo na obrobju, vedno spreminja počasneje oziroma kasneje. Prav zaradi tega imajo z določenega vidika slovenska narečja, ki se uporabljajo v videmski pokrajini, več skupnih točk s slovenskim knjižnim jezikom, kot jih ima na primer gorenjščina,« je poudaril slovenski strokovnjak. Slovenski knjižni jezik je namreč nastal kot umetna tvorba, neke vrste kompromis med posameznimi slovenskimi narečji, ki so iz skupne slovenske baze nastala po 13. stoletju. Enotni slovenski knjižni jezik pa je nastal šele po letu 1848, medtem ko so se prej uporabljali razni pokrajinski knjižni jeziki. Pri sestavi knjižnega jezika pa so se ob spremembi pisave jezikoslovci odločili za bolj arhaične slovnične oblike, poleg tega pa so skušali tudi odpraviti tiste besede, ki so se v posameznih narečjih uveljavile zaradi vpliva tujih jezikov, predvsem nemščine, italijanščine in madžarščine. Raje so za knjižni jezik izbrali besede podobne tistim, ki so se uporabljale v drugih slovenskih jezikih.

Rosanna Benacchio, ki v Padovi poučuje slovensko filologijo, pa je primerjala položaj slovenske manjšine v videmski pokrajini in hrvaške v Moliseju. Ugotovila je, da imajo narečja, ki jih uporabljata ti dve skupnosti precej skupnih točk. Hrvaška manjšina pa ima na splošno precej več težav. Hrvatov je namreč veliko manj, pisne produkcije skoraj ni, prav tako ni narečne literature, ki je v videmski pokrajini med Slovenci zelo razširjena. Hrvaško narečje se nikjer ne uporablja niti v cerkvi. V osnovnih šolah, kjer je predviden tudi pouk hrvaškega narečja, ni veliko otrok, tako da so razredi večkrat združeni. Na nižjih srednjih šolah pa dogovor s hrvaško vlado omogoča učenje knjižne hrvaščine, to pa žal hrvaški skupnosti v Moliseju ne pomaga ohraniti svojega narečja, tako da še sami nad to pobudo niso najbolj navdušeni.

Kot sta ob zaključku srečanja poudarila oba predavatelja, poznavanje in uporaba knjižnega jezika, gotovo nima ta za posledico izginotja narečij, ki se jih človek navadi in uporablja predvsem v zasebnih krogih, medtem ko se knjižnega jezika nauči v šoli. »Tako tudi beneška narečja ne morejo izginiti zaradi slovenskega knjižnega jezika,« je dodal Šekli, »poznavanje več jezikov ali jezikovnih različic pa je za vsakogar obogatitev.«

Tjaša Gruden

KRIZA - Zakonski odlok s protikriznimi ukrepi

Vlada sprejela zajeten paket ukrepov za družine in podjetja

Tremonti zanikal zamude - Denar za socialno šibke sloje in tudi za prekerne

RIM - Davčna razbremenitev, neto transferji, prihranki v obliki manjših stroškov, financiranja, jamstva, naložbe in pospešitev nekaterih vrst investicij so ključne točke »paketa za družine in podjetja«, ki ga je včeraj odobril ministrski svet. Gospodarski minister Giulio Tremonti je včeraj porabil dve uri, da je novinarjem opisal vsebino finančnega manevra ob koncu leta, ki je po njegovih besedah »koristen za gospodarstvo in temeljnega pomena z moralnega vidika«. Tremonti je zagotovil korektnost vladne strategije: »Ni res, da smo v zamudi. Ni bilo mogoče ukrepati drugače,« je odgovoril na očitke opozicije in hkrati zagotovil, da se je Italija ravnala v skladu z EU, kar bo delala še naprej. »Izkoristiti nameravamo prostor, ki nam ga je prepustil Bruselj, a ne bomo šli dlje. Če bi to storili, kot nam dobronamerno ali ne svetujejo nekateri, bi to potem plačali državljani,« je prepričan minister.

In kaj v skopih obrisih prinaša vladni dekret? Poglejmo si izbor najzanimivejših novosti.

- Osem milijonov družin bo prejelo prispevek v vrednosti od 200 do 1000 evrov glede na dohodek in število družinskih članov.

- Za hipotekarna posojila za prvo stanovanje s spremenljivo obrestno mero je predvidena zgornja meja 4% (presežek bo krila država), za nova posojila pa bo referenčna stopnja obrestna mera ECB.

- Za družine z nizkimi dohodki je predvidena zamrznitev ali znižanje tarif za javne storitve (razen dobave vode) do 31. decembra 2009. Za pomoč delavcem, ki se vozijo na delo, pa bodo zamrznjene cestnine in cena vozovnic regionalnih vlakov.

- Za družine, kjer se je rodil otrok, je predvidena možnost posojila po posebno ugodnih pogojih.

- Za financiranje gospodarstva in zagotavljanje likvidnosti bank odlok predvideva izdajo posebnih bančnih obveznic, ki bodo šle v javno prodajo.

- Za socialne blažilce bo na voljo milijarda in 26 milijonov evrov, kolikor bo vreden nov socialni sklad za zaposlovanje in usposabljanje.

- Za brezposelnost koordiniranih stalnih sodelavcev bo uvedena poskusna doklada za triletnje 2009-2011.

- Denar za varnost šolskih poslo-

pij in dodatna sredstva za izgradnjo novih kaznilnic.

- Davčna razbremenitev nagrad za produktivnost v višini 35 tisoč evrov, odpadla pa je hipoteza o defiskalizaciji nardnega dela. Podvojil se bo tisti del dohodka, za katerega velja davčni popust, in sedaj od sedanjih 3000 na 6000 evrov. Defiskalizacija velja tudi za pripadnike vojske, sil javne varnosti in hitre pomoči.

- Nova pravila za javne prevzemne ponudbe, ki bodo manj obvezujoča.

- Odpravljena je 15-odstotna zgornja meja za lastniške deleže podjetij v bankah.

- Znižanje predujma za davke Ires in Irap, do 1. decembra bo treba plačati 3 odstotke manj.

- Davek na dodano vrednost IVA bo po novem treba plačati šele ob prejetju plačila stranke.

- Pospešitev plačil javne uprave z novim jamstvenim mehanizmom.

- Za ustavitve t.i. bega možganov predvideva vladni odlok fiskalno spodbujanje vračanja raziskovalcev iz tujine.

Predsednik vlade Silvio Berlusconi, v ozadju gospodarski minister Giulio Tremonti

ODZIVI - Kljub Berlusconijevemu pozivu k sodelovanju

Opozicija: Paket je nezadosten CGIL potrdil splošno stavko

RIM - »Rad bi izrazil poziv opoziciji. Spričo dejstva, da bodo prihodnje parlamentarne volitve čez štiri leta in pol, nehamo biti v nenehni volilni kampanji in, če je mogoče, dajmo si roko ter glejmo na skupne interese kot na zvezdo vodnico!« Tako je povedal predsednik vlade Silvio Berlusconi na tiskovni konferenci, na kateri je skupno z nekaterimi ministri predstavil vladni protikrizni paket. S svojimi besedami je presenetil, saj je v zadnjih štirih mesecih opozicijo napadal ob vsaki priložnosti ter nenehno ponavljal, da je z njo dialog nemogoč.

Toda Berlusconi je poziv ni pričel opozicije. »Presenetljivo je, da nam Berlusconi ponuja sodelovanje, potem ko se je igra že končala. Pred nami so se zvrstili trije odloki in finančni zakon, vlada pa je naše predloge povsem ignorirala,« je dejal gospodarski

GUGLIELMO EPIFANI

minister v senci pri Demokrati stranki Pierluigi Bersani. Demokrati vsekar ocenjujejo, da so včeraj sprejeti vladni ukrepi povsem nezadostni, bodisi s količinskega bodisi s kakovostnega vidika. »Potrebni bi bili ne enkratni prispevki, ampak strukturni posegi, kot bi bila davčna razbremenitev nižjih plač in pokojnin,« je povedal še Bersani.

Podobno so vladni odlok ocenili pri Italiji vrednot in UDC. V sindikalnih krogih pa je ukrep naletel na različne odzive. Voditelj sindikalne zveze CISL Raffaele Bonanni je izrazil zadovoljstvo, ker je vlada sprejela predlog o davčni razbremenitvi nagrad za produktivnost delavcev oz. uslužbencev. Drugačnega mnenja pa je prvi mož sindikalne zveze CGIL Guglielmo Epifani. »Res je, da bomo vladne ukrepe še podrobneje preučili, a že na prvi pogled je jasno, da ne prinašajo tistega preobrata, ki bi bil po našem prepričanju nujno potreben,« je dejal in potrdil splošno stavko, ki jo je zveza sklicala za 12. december.

Predsednica Confindustrie Emma Marcegaglia pa je izrazila delno pozitivno oceno. »Vladni ukrepi gredo v pravo smer, toda potrebna so dodatna sredstva v korist podjetij,« je dejala.

ITALIJANSKO DOGAJANJE V ZRCALU TUJIH MEDIJEV

Italija ta teden: nostalgija po fašizmu, ksenofobija, lepe ministrice, komunistični transvestit, »fast« kultura in mafija

SERGIJ PREMUR

Obujanje fašizma se delu italijanske javnosti in politike zdi postranska in v glavnem nepomembna zadeva, v tujini pa pojav zgodovinskega revizionizma spremljajo redno, včasih zaskrbljeno, včasih s komaj pritenim zaničevanjem. Tako več medijev poroča o pobudi fašistoidne stranke Movimento Sociale - Fiamma Tricolore iz Bazilikate: 1.500 evrov staršem, ki bodo svoje novorojenčke poimenovali Benito ali Rachele. Pod naslovom »Denar za male Mussolinije« *New York Times* navaja odgovornega za stranko v tej deželi južne Italije, za katerega prispevek sicer ne bo rešil vprašanja krčenja populacije, je pa »majhen poskus majhne stranke«. O pobudi poročajo tudi *Associated Press*, *The Boston Herald* in britanski *The Independent* z daljšim prispevkom, v katerem obnavlja zgodovino italijanskega povojnega fašizma.

Argentinski *Clarín* pa ocenjuje predlog Severne lige, da bi prihodnji dve leti prepovedali vstop priseljencev.

Ko bi predlog odobrili, bi Italija bila prva država Evropske unije s popolno izoma zaprtimi vrati, ugotavlja dnevnik iz Buenos Airesa, ki poroča tudi, da se je v javnomnenjski anketi 85 odstotkov intervjuvancev opredelilo proti priseljevanju novih tujcev. Rasizem in ksenofobija v Italiji naraščata bolj kot drugod po Evropi, vedno več je primerov nasilja proti tujcem, v glavnem revnejšim in temnopoltim. Po vsej državi pa narašča tudi število organizacij, ki se neposredno sklicujejo na fašizem in nacizem, piše *Clarín*.

O trenutno najvidnejši osebnosti italijanske skrajne leve poroča *Le Monde*, ki posveča poseben dopis zmagovalcu (zmagovalki?) resničnostnega šova *L'isola dei famosi*. »Vladimir Luxuria, italijanski transvestit, ki je postal politična ikona« je naslov pariškega popoldnevnika, ki med drugim navaja komunistični dnevnik *Liberazione*: za glavni naslov na prvi strani niso izbrali umora košarja v Riminiju ali

Obamov New Deal, pač pa Luxurievo zmago. *Le Monde* med drugim naglašajo drzno primerjavo komunističnega glasila: Obamova zmaga je pretrgala stoletni predsodek proti črncem, Luxurieva zmaga pa tabu o »heteroseksualnosti za vsako ceno«. Jemljejo zadevo kot zmago levice - seveda na Berlusconijevem televizijskem sporedu.

Britanski *The Times* je povzel članek ameriškega novinarja Alexandra Stilleja v reviji *New Yorker*. Sam podnaslov je zgovoren: »Lepe ženske bogatijo Berlusconijevo vlado, telefonska prisluškovanja pa odkrivajo, da izkušnost in zasluge niso edine sposobnosti, ki jih ceni.« Stille navaja razne kulorske govornice na račun Berlusconijevih sodelavk, kot so Carfagna, Brambilla, Prestigiacomo in druge. Parlament, s svojimi čudovitimi dekoracijami, je nova verzija rimske Via Veneto, piše Stille. Berlusconi je že v 80ih letih uvedel spolnost v televizijske programe, sedaj pa, v času globalne krize, Ita-

lija plačuje ceno ženske obrobnosti: tu je najmanj žensk na oblasti v vsej Evropi, pa tudi na delovnih mestih jih je tako malo, da bi državni bruto proizvod narasel za kar 17 odstotkov, ko bi ženska zaposlenost bila enaka moški.

Minister za kulturo Bondi je imenoval dolgoletnega direktorja italijanskega McDonald'sa za supermenadžerja italijanske kulturne imovine, poroča *The Economist*. Mimo tega pa ugotavlja, da je stanje bogatih italijanskih muzejev izredno slabo. Galerija Uffizi v Firencah je samo na 21. mestu po številu obiskovalcev, Pompeje, ki so lani priklicale 2,6 milijona obiskovalcev, so pa v popolnem razsulu. O neobičajnem imenovanju piše tudi *New York Times*, in sicer s simpatičnim naslovom »cheeseburgerji vstopajo v italijanske muzeje«, s pripisom, da bo v okviru »kulture fast food« odslej možno naročiti McCaravaggia. O nevarnosti »McDonaldizacije« italijanske kulture piše britanski *Daily Telegraph*, ki med dru-

Senat odobril odlok o univerzi: protesti

RIM - Senat je odobril odlok ministrice Gelminijeve o univerzi. Za so glasovali predstavniki vladne večine, proti so bili senatorji Demokratske stranke in Italije vrednot, sredinska UDC pa se ni udeležila glasovanja. Kot je povedala Gelminijeva, odlok navdihujeta dve smernici: prozornost in meritokracija. Tako bodo boljši študenti in univerze deželni večjih podpor, univerze z negativno bilanco ne bodo smele sprejemati novih ljudi v službo, profesorji bodo napredovali le na osnovi svojega raziskovalnega dela itd., sicer pa bodo univerze skupno imele manj denarja na razpolago. Odlok se zdaj seli v poslansko zbornico za dokončno potrditev. Študentje so včeraj marsikje protestirali, zlasti proti krčenju sredstev za javno šolstvo in visoko šolstvo. Demonstranti so med drugim prekinili slovesno odprtje novega akademskega leta rimske univerze La Sapienza.

Na severu sneg, na jugu dež in veter

RIM - V severni Italiji, pa tudi v Apeninih, je včeraj marsikje močno snežilo, kar je povzročilo hude težave v avtomobilskem prometu. Slabo vreme se je posebno zneslo nad Piemontom in Ligurijo. Jug Italije ter otoke sta med tem pestila močno deževje in veter, zaradi česar je med drugim bila prekinjena povezava z otokoma Capri in Ischia. Meteorologi svarijo, da se utegne vreme v teh dneh še poslabšati. Slabo vreme je do sinoči posredno terjalo štiri smrtne žrtve. Šlo je za umrle v prometnih nesrečah, ki jih je mogoče vsaj deloma pripisati slabemu vremenu. Civilna zaščita poziva vse, ki nimajo nujnih poti, naj ostanejo doma.

Policija zasegla 80 kg čistega kokaina

RIM - Policija je v okviru mesec dni trajajoče akcije v Rimu zasegla 80 kilogramov čistega kokaina v vrednosti 35 milijonov evrov in aretirala 13 ljudi. Policisti so v okviru akcije nadzorovali rimsko letališče Fiumicino. Preprodajalci, večinoma Brazilci in Venezuelci, so droge skrili v svoja oblačila ali v kovčke z dvojnimi dnom. Zasežene droge bi lahko zadostovale za okoli pol milijona doz, je sporočila letališka policija.

DOLINA - Izredna seja občinskega sveta

Po rebalansu več denarja za socialno področje

Poleg tega bodo kmalu stekla dela za obnovo šole Pacifico in kanalizacije v Dolini

Dolinski občinski svet je na včerajšnji izredni seji odobril rebalans za leto 2008, na podlagi katerega so povišali tekoče stroške. Slednji so zdaj v višini 231.500 evrov, od katerih je 173 tisoč odraz več dohodkov, 58.500 pa je občinska uprava prištedila. V tej zvezi je dolinska županja Fulvia Premolin v dvorani občinskega sveta še zlasti poudarila, da bodo 44 tisoč evrov namenili socialnemu območju Dolina-Milje, 5 tisoč evrov pa bo v prid varnosti pri delu. Manjše vsote bodo dalje za vzdrževanje javnih stavb (šole, županstvo idr.), za čiščenje zelenja, vzdrževanje pokopališča in tako naprej. Glede denarja, ki ga je občinska uprava prihranila, gre kar 53 tisoč evrov povežati z zunanjimi sodelavci. Občina Dolina se namreč drži filozofije sodobnih normativov, je povedala Premolinova, in je v tem smislu raje vložila 32.300 evrov v osebe, se pravi v nekaj zaposlenih več.

Sicer je bilo na dnevnem redu več točk, ki jih je uvedlo poročilo županje, še pred tem pa je občinski svetnik Občanov Michele Di Donato najavil svoj vstop v Demokrasko stranko. Premolinova je med drugim naglasila, da se bodo 1. decembra začela obnovitvena dela, ki zaobjemajo tudi prizidavo novega dela v osnovni šoli z italijanskim učnim jezikom Umberto Pacifico v Boljuncu. Izvedbeni postopek se je nekoliko podaljšal zaradi birokratskih obveznosti in so nekateri pravili, da do posega ne bo prišlo. Županja je poudarila, da je jasna volja občinske uprave, da se posegi, še zlasti tisti, ki zadevajo manjši del populacije, čim prej izvršijo in izpeljejo do konca. Dela bodo predvidoma zaključena poleti leta 2009. Poseg bo stal 520.000 evrov, od katerih bo dve tretjini prispevala deželna uprava, ostalo pa bo iz občinskega proračuna. Dalje je županja najavila, da se bodo v kratkem začela dela tudi na greznicnem omrežju v Dolini, in sicer najprej v zgornjem delu vasi Dolina, kjer je poseg še najbolj nujen. Dela naj bi se zaključila v teku 180 dni, poseg pa bo stal občinsko blagajno približno 600.000 evrov. Premolinova je še seznanila občinski svet z odredbo, ki jo je v zvezi z dvojezičnimi tablam naslovljena na družbo za avtoceste Anas, da morajo biti smerokazi v celi dolinski občini obvezno dvojezični. Podjetje se je tega doslej držalo z izjemo avtocestnega odseka, ki gre skozi dolinsko občino, v odredbi pa je podčrtano, da imajo časa 60 dni.

V nadaljevanju so odobrili predlog, ki

Dolinska županja Fulvia Premolin je skupščino tudi seznanila z odredbo, ki jo je v zvezi z dvojezičnimi tablam naslovljena na družbo za avtoceste Anas

KROMA

ga je vložila sama županja na vabilo deželne sindikata upokojevcev Spi-Cgil. Slednji je naslovljeno vabilo na vse občinske uprave v deželi FJK in je njegov namen spodbuditi izdelavo novega deželnega pravilnika »za ponovno klasifikacijo in kreditiranje obstoječih domov za ostarele«. Dejstvo je, da so domovi zastareli iz vseh vidikov, tako po kakovosti storitev kot v primerjavi s sodobnim svetom, ki se spreminja. Srednja starost prebivalstva se je povečala in si vse več priletih oseb želi aktivne dejavnosti. Spi-Cgil - in z njim zdaj tudi dolinska občinska uprava - zahteva torej od deželne uprave novo politiko, ki naj po eni strani izboljša kakovost storitev in bivalne pogoje v domovih za ostarele, po drugi pa naj še zlasti nudi podporo družinam, da bo lahko čim več priletih bivalo doma s svojci. Skupščina je še soglasno sprejela resolucijo opozicije, v kateri občinski svet izraža nasprotovanje gradnji železniške povezave med Trstom in Divačo »v bran prostoru, ki je bil že močno načet od industrijskih obratov in javne infrastrukture«. Resolucija tudi obvezuje občinski odbor, da vselej izrazi svoje nasprotovanje in se posluži vseh pravnih instrumentov za zaščito okolja in prebivalstva.

A.G.

Jutri Kruh in olje v torkli

Dolinska občina je tudi letos pristopila k že tradicionalni prireditvi Kruh in olje v torkli v organizaciji Vsedravnega združenja Mesta olja. Prireditve bo v nedeljo, 30. novembra, pri njej pa bodo sodelovala vse članice Mesta olja. Dolinski oljkarji in ljubitelji oljk in olivnega olja se bodo zbrali v sprejemnem centru Doline Glinšiče v Boljuncu, ki ga upravlja zadruga Rogos. K prireditvi je pristopila pekarna Ota Chocolates, ki bo ponujala domače krušne proizvode in čokolado »iz ekstraproduktov olja«. Ribogojnica Zobec bo predstavila losos, tudi ta polit z ekstraproduktov oljem. Znana izvedenka za kraško kuhinjo Vesna Guštin bo predstavila Jadranski koledar 2009, ki je »posvečen« prav olju, v katerem bodo zbrani tudi zanimivi recepti za ljubitelje domače hrane. Izvedenka Giovanni Deghenhardt in Marisa Cepach bosta vodila pokušnjo novega olja. K prireditvi sta pristopili Parovelova torkla in torkla kmetijske zadruge, manifestacijo pa je podprl konzorcij Dop Tergeste. Prireditve se bo začela ob 9.30 in bo trajala do 17. ure.

Gasilci bodo praznovali zavetnico sv. Barbaro

Pokrajinsko poveljstvo gasilcev bo v četrtek, 4. decembra, praznovalo zavetnico sv. Barbaro. Slovesnost bo dopoldne na sedežu poveljstva v Ul. D'Alviano št. 15/1. V remizi A 3 bo ob 10.30 maša, ki jo bo daroval duhovnik Lucio Gridelli, sledil pa bo nagovor poveljnika gasilcev. Po podelitvi priznanj zaslužnim oz. upokojenim gasilcem se bodo ob prisotnosti lokalnih oblasti spomnili gasilcev, ki so umrli med opravljanjem svoje dolžnosti. Ob 11.30 bo tehnično-profesionalna vaja, ki bo trajala 20 do 30 minut in ki bo namenjena tudi šolam. Sedež gasilcev bo 4. decembra odprt za javnost od 9. do 18. ure, udeleženci pa si bodo lahko ogledali tudi priložnostno razstavo.

PREFEKATURA

Šole so stare, a varne

Šolske stavbe na Tržaškem so sicer v glavnem stare (marsikatera je dosegla častljivo stoletno starost), njihovo stanje pa je glede varnosti pomirjujoče. Krajevne uprave pa za dokončno zagotovitev varnosti stavb potrebujejo tudi primerna denarna sredstva, to njihovo potrebo pa bo tržaški prefekt posredoval državi in deželni vladi. To izhaja iz včerajšnjega srečanja na tržaški prefekturi med predstavniki slednje ter Občine in Pokrajine Trst, Dežele Furlanije-Juljske krajine, poveljstva gasilcev in pokrajinskega šolskega urada. Analiza, ki so jo opravili na srečanju, je pokazala, da so v šolskih poslopijih že leta v teku redni in izredni vzdrževalni posegi, ki jih opravlja občinska in pokrajinska uprava: tu gre bodisi za prilagajanje stavb varnostnim določilom bodisi za njihovo preurejanje. Za formalno ugotovitev varnosti poslopij v obliki potrdil o spoštovanju varnostnih določil bo treba izboljšati tekoče postopke, ki upoštevajo stratifikacijo določil, režim podaljšanja rokov in posege, ki gredo h koncu.

Predstavniki Občine in Pokrajine so orisali sklop prioritarnih posegov v njihovi pristojnosti, obenem pa so opozorili na finančne in organizacijske potrebe za dokončanje del, ki jih je treba doseči na vsedravnih in deželni ravni. Občina in Pokrajina tudi pripravljata inovativne programe za izgradnjo šolskih polov oz. za preureditev struktur ter za ugotovitev rešitev logističnih problemov. Prefekt Giovanni Balsamo se je obvezal, da bo državi in deželni vladi predložil finančne potrebe krajevnih uprav.

Vse šole, je bilo še ugotovljeno, tudi izpolnjujejo minimalne pogoje na področju protipožarne varnosti, pri čemer imajo začasno potrdilo, pristojni pa so se obvezali, da bodo za nekatere drugače maloštevilne stavbe čim prej poskrbeli, da bodo le-te prejele dokončna potrdila.

MANJŠINA - V deželnem svetu predstavili politično biografijo pokojnega svetnika SSK Mirka Špacapana

Politik, prijatelj, predvsem pa Slovenec

Delo Erike Jazbar in Miloša Čotarja sta izdala založba Mladika in krožek Virgil Šček - Beseda političnih sodelavcev in svetniških kolegov - V torek predstavitev v Gorici

O političnem delu Mirka Špacapana priča zdaj nova publikacija

KROMA

Politik, zdravnik, prijatelj, strankarski človek, predvsem pa Slovenec. Vse to je bil v očeh njegovih sodelavcev Mirko Špacapan (1953-2007), o političnem delu katerega pričuje zdaj knjiga z naslovom Mirko Špacapan - Politična biografija 1977-2007, ki sta jo izdala založba Mladika in Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček in o kateri je bil govor na včerajšnji dobro obiskani dopoldanski tiskovni konferenci v prostorih deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine, ki so se je poleg avtorjev Erike Jazbar in Miloša Čotarja udeležili še predstavniki obeh založb (za Mladiko je bil prisoten Marij Maver, za krožek Šček pa Rafko Dolhar in Ivo Jevnikar), deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec in deželni podtajnik stranke Andrej Berdon, pa tudi Špacapanova prva soproga Katy Kostnapfel in sin Tomaž Špacapan. Prisotni so bili tudi nekateri nekdanji Špacapanovi kolegi v deželnem svetu, in sicer podpredsednica sveta Annamaria Menosso in načelnik svetniške skupine Demokratske stranke Gianfranco Morretton ter svetnik Mavrične levice Igor Kocijančič.

Publikacija zaobjema tridesetletno obdobje političnega delovanja Mirka Špacapana, od izvolitve za tajnika goriške mladinske sekcije SSK leta 1977 do prerane smrti 23. novembra lani, ko je bil deželni svetnik iste stranke. Erika Jazbar je preučila prvi del tega obdobja med letoma 1977 in 2003. Gre za obdobje, ko je

bil Špacapan kot politik in upravitelj aktiven predvsem na Goriškem, kjer mu je uspelo izposlovati gradnjo novega šolskega centra v Gorici. Miloš Čotar, drugače tesen Špacapanov sodelavec v deželnem svetu, pa je vzel v pretres zadnje štiri letno intenzivno obdobje delovanja v deželnem parlamentu od izvolitve leta 2003 do smrti leta 2007, v katerem se je Mirko Špacapan zavezal za problematiko goriškega zdravstva in čezmejnega sodelovanja, teritorija, srenj, jusov, rabe slovenskega jezika, predvsem pa mu je v okviru novega deželnega volilnega zakona uspelo doseči določilo o olajšani izvolitvi slovenskih predstavnikov v deželni svet, kar je na letošnjih volitvah SSK omogočilo nastopiti s samostojno listo v povezavi z Demokrasko stranko in izvoliti svojega predstavnika. Publikacijo dopolnjujejo pričevanja deželnega tajnika in podtajnika SSK, Damijana Terpina in Andreja Berdona, in goriškega tajnika stranke Juljana Čaudka.

Ob »političnih« lastnostih, kot so vztrajnost, prizadevnost, širina obzorja in pripravljenost upoštevati drugačna stališča, pa so včerajšnji govorniki izpostavili tudi Špacapanovo človečnost. Da bi spomin nanj ne zamrl, bo skrbela knjiga, ki so jo v četrtek že predstavili na knjižnem sejmu v Ljubljani, v torek pa jo bodo v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici.

Ivan Žerjal

FERNETIČI - Tovorni terminal ima nov fotovoltaični solarni sistem

Električno energijo bodo odslej proizvajali sami

Z eno večjih napeljav v Italiji prihranek v višini 150.000 evrov na leto - Župan Križman: Repentabor napreden

Tovorni terminal na Fernetičih se po padcu meje prenavlja v logistični center v zaledju tržaškega pristanišča. V prihodnje naj bi terminal gostil del prostocarinske cone, s pristaniščem pa naj bi ga povezali s preurejeno železniško progo (deželna uprava je po besedah odbornika Riccarda Riccardija vključila potrebna sredstva v osnutek deželnega finančnega zakona). Včeraj pa je predsednik terminala Giorgio Maranzana predstavil pomembno inovacijo: fotovoltaični solarni sistem, s katerim je terminal že začel proizvajati sebi potrebno električno energijo. Specializirano podjetje Elettrodinamica iz Genove je v doglednem času namestilo solarni sistem nemške izdelave Ferneti Solar je na strehi skladišč in uradov. Gre za eno večjih strešnih napeljav v Italiji: v celoti zaobjema 19.000 kv. metrov površine. Vodstvo terminala je v projekt vložila 6,5 milijona evrov, predsednik Maranzana pa napoveduje, da bodo stroške s proizvodnjo energije v nekaj letih amortizirali, nakar bodo solarni paneli prinašali dobiček.

4420 silicijevih panelov bo proizvajalo 1,2 milijona kWh, kar pomeni, da bo terminal vsako leto prihranil 150.000 evrov stroškov za električno energijo. Poleg tega bo odvečno energijo (to lahko delajo tudi posamezna gospodinjstva) posredoval električnemu omrežju. Na podlagi evropskega programa, ki spodbuja izkoriščanje obnovljivih virov energije (v Italiji se program imenuje Contoenergia), prejemajo lastniki fotovoltaičnih naprav redne vsote v zameno za vsak proizvedeni kilovat. Sončna energija je poleg vsega tudi čista, saj za okolje ni škodljiva. Fernetiški paneli bodo naši atmosferi vsako leto prihranili izpust 660.000 kilogramov ogljikovega dioksida in 1450 kilogramov dušikovih oksidov. Sistem deluje že dva tedna, kljub ne posebno sončnemu vremenu pa proizvaja že zadovoljivo količino energije. Na včerajšnji slovesni predstavitvi so po Maranzani govorili repentabski župan Aleksij Križman, tržaški občinski odbornik za ekonomski razvoj Paolo Rovis, predsednica pokrajinske uprave Maria Teresa Bassa Poropat, deželni odbornik za energijo in infrastrukture Riccardo Riccardi ter vladni podtajnik za okolje Roberto Menia, med gosti pa so bili poslanec Ettore Rosato, sezanski župan Davorin Terčon ter njegov predhodnik in sedanji slovenski poslanec Miroslav Klun.

Vsi govorniki so se strinjali, da je tovorni terminal potrebno potencirati, ga vključiti v pristaniške dejavnosti in mu zagotoviti železniško progo. Menia meni, da mora italijanska vlada spodbujati obnovljive vire in trajnostni razvoj. »Italija bi se lahko zaradi ugodne lege uspešno kosalala z Nemčijo, prvakinjo v tehnologiji solarnih sistemov,« je dejal in pohvalil pogumno izbiro vodstva terminala. Za razliko od odprtja cestnega odseka Lakotiče-Rabojez pa je tokratni prireditelj (Terminal Ferneti spa) najprej ponudil mikrofon domačemu županu. Križman je dejal, da se »najmanjša občina ponaša z največjo solarno napravo,« ne glede na politične razlike pa štejejo predvsem rezultati in medsebojno zaupanje med občinsko upravo in vodstvom terminala. Križman nas je spomnil, da je Občina Repentabor prav tako napredna, saj bo namestila fotovoltaične panele na telovadnico, šolo in otroški vrtec. Po posegih je repentabski župnik Tone Bedenčič v slovenskem in italijanskem jeziku blagoslovil novo pridobitev in izrazil željo, da bi napredna tehnologija pripomogla k splošni dobrobiti. (af)

Zgoraj pogled na streho skladišč s fotovoltaičnimi paneli; desno ugledni parter včerajšnje predstavitve

KROMA

USTANOVE

Uslužbenci zaskrbljeni ob krčenju sredstev

Velika zaskrbljenost nad usodo slovenskih ustanov in zaposlenih zaradi napovedanega krčenja javnih finančnih sredstev je zaznamovala srečanje, ki je bilo v četrtek zvečer v prostorih Narodne in študijske knjižnice. V njej se je sestala skupina zaposlenih v primarnih ustanovah Slovencev v Italiji: sodelovali so zaposleni v NŠK, na Glasbeni matici, v SSG, v Dijaškem domu Srečka Kosovela, pri Zadrugi Goriška Mohorjeva, na Slovenskem raziskovalnem inštitutu, v ZSSDI, v ZSKD in v SKGZ. Osrednja točka je bilo krčenje sredstev za primarne slovenske ustanove, ki ga italijanska vlada napoveduje v finančnem zakonu. Krajšemu prikazu namenov vlade je sledila razprava, med katero so izrazili veliko zaskrbljenost, a tudi odločnost, da preprečijo krčenje že itak nezadostnih sredstev, ki jih država namenja slovenskim institucijam. Na sestanku so zato poudarili nujno po skupnem nastopanju vseh zaposlenih. V tem smislu je prišlo do sklepa, da priredijo srečanje s krovnicima organizacijama in izvoljenimi predstavniki, ki bo v ponedeljek ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah.

Stalni in nestalni uslužbenci Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje pa so se včeraj zbrali na zborovanju in odločili javno opozoriti na kritično finančno stanje, ki je prizadelo zavod. Izrazili so pripravljenost na dogovarjanje in pogajanje za ohranitev delovnih mest in se obvezali, da bodo lastne predloge pisno posredovali upravnim organom. Obenem so izrazili prošnjo, da se upravni in nadzorni odbor aktivirata in skušata pomagati. »Polastil se nas je namreč neprijeten občutek, da smo glavni interesi za obstoj zavoda ravno uslužbenci,« so povedali in izrazili upanje, da »upraviteljem in ustanovnim organizacijam ni vseeno, ali obstajamo ali ne«. Zato so pozvali vse, ki lahko pripomorejo, da posežejo, in po drugi strani poudarili, da »pričakujemo, da bo prišlo do sanacijskega načrta, ki naj ne bi vseboval izključno krčenj na področju osebja ali delovnega urnika, pač pa tudi vrsto drugačnih ukrepov za saniranje stanja in za bolj gospodarno bodoče upravljanje«. S tem v zvezi so prosili ravnatelj in upravitelje tudi za natančnejše in jasnejše odgovore glede na krizo, ki je nastala.

TRST - V novinarskem krožku so ob desetletnici smrti predstavili knjigo o voditelju SKP Juretu Cancianiju

Spomin na priljubljenega voditelja

O Cancianiju in njegovem življenju in delu so spregovorili avtorica knjige Maria Tolone, odgovorni urednik Primorskega dnevnika Dušan Udovič in voditelj SKP Claudio Grassi

Cancianija se je v Novinarskem krožku spomnilo veliko somišljenikov in prijateljev

KROMA

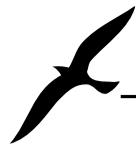
Ob desetletnici smrti Jureta Cancianija, pokrajinskega tajnika Stranke komunistične prenove in dolgoletnega občinskega svetnika ter člana vsedržavnega vodstva stranke, je izšla zajetna knjiga o njegovem življenju in delu. O tem, kolikšno priljubljenost je Cancianij užival tako pri somišljenikih kot nasplošno med ljudmi, je pričala množica udeležencev na predsinčnji predstavitvi knjige v prostorih novinarskega krožka na Korzu Italia.

Knjigo je napisala Maria Tolone, veliko fotografskega in pisnega gradiva zanjo pa je zbrala Cancianijeva življenjska družica Megi Pepeu. O knjigi in liku komunističnega voditelja sta po uvodnih besedah deželnega svetnika Igorja Kocjančiča poleg avtorice spregovorila še član vsedržavnega vodstva SKP Claudio Grassi in odgovorni urednik Primorskega dnevnika Dušan Udovič. Maria Tolone ni imela priložnosti, da bi osebno spoznala Cancianija, zato jo je, kot je povedala na predstavitvi, presunila množica podatkov in gradiva, ki prča o njegovi veliki angažiranosti, prej v sklopu tržaške federacije komunistične partije, pozneje pa v SKP. Poleg

tega je bil Cancianij vrsto let v tržaškem občinskem svetu, mestu in tržaški pokrajini je v bistvu posvetil vse svoje življenje. Bil je znan kot velik poštenjak in človek, ki je globoko verjel v svoje ideale, zato je užival spoštovanje tudi izven kroga svojih somišljenikov. Knjiga je v bistvu dokumentiran zbornik in predstavlja zato tudi prispevek k povojni zgodovini političnega dogajanja Tržaškem.

Odgovorni urednik Primorskega dnevnika Dušan Udovič je podal nekaj osebnih spominov Na Jureta Cancianija, pri katerem je izstopalo dejstvo, da je bil kot voditelj tesno povezan z ljudmi in vedno pripravljen poslušati sogovornika. Te značilnosti je ohranil tudi potem, ko je postal član vsedržavnega vodstva SKP, kot je na predstavitvi povedal član vodstva stranke Claudio Grassi.

Pozneje je bil v prostorih Ljudskega doma v Podlonjerju večer v spomin na Jureta Cancianija, na katerem sta poslegla Renato Kneipp in Piero Dapretto. Izkupiček solidarnostne večerje je bil namenjen vzdrževanju Ljudskega doma, katerega glavni animator in upravitelj je bil dolgo let prav Jure Cancianij.

GLEDALIŠČE MIELA - Ob 70-letnici sprejetja rasnih zakonov

Iz razprave o fašizmu izšla skrb zaradi današnje nestrpnosti

Pester večer, ki se ga je udeležil tudi Boris Pahor, je priredila Demokratska stranka

Na večer us sta spregovorila tudi Moni Ovadia (na levi sliki) in Boris Pahor

KROMA

Udeleženci večera, ki ga je v četrtek v gledališču Miela - v počastitev spomina ob 70 obletnici razglašanja rasnih zakonov - priredila Demokratska stranka, se prav gotovo niso dolgočasili. Prisostvovali so namreč razpravi, ki je bila vsebinsko bogata in je dejansko spodbudila k razmišljanju v zvezi z dogajanjem za časa fašizma in današnjim časom, ko je razizem v italijanski družbi čedalje bolj prisoten.

Sporod se je pričel z nastopom avtorice Barbare Della Polla, ki je občinstvu prebrala Manifest o rasi, to je idejni koncept izoblikovanja »čiste italijanske rase«, ki je omogočil diskriminacijo in preganjanje italijanskih državljanov židovske veroizpovedi. Po pozdravnem nagovoru tajnika DS, Roberta Cosolinija, je zgodovinarica Anna Maria Vinci, kateri je bilo zaupano vodenje okrogle mize, spregovorila o posledicah (diskriminacijah) razglasitve rasnih zakonov. V Trstu, med drugim, so fašisti sestavili seznam Židov in jih pozneje izročili nacistom: od skupno tisoč deportiranih se

jih je ob koncu vojne vrnilo domov 19! Predstavniki tržaške židovske skupnosti, Mauro Tabor, je v svojem govoru opozoril na vnovično pojavljanje antisemitizma v družbi ter menil, da se v Italiji ni nihče opravičil zaradi sprejetja rasnih zakonov, »zaradi katerih so italijanski Židje končali v Auschwitzu.«

Pisatelj Boris Pahor je dejal, da ko se govori o preganjanju Židov, se ne omenja početja fašizma zoper Slovence in Hrvatke, ki je trajalo 25 let. Navedel je številne primere poniževanja Slovanov, ki ga je načrtno vodil režim. Za dokončen obračun s »težko preteklostjo« je v Italiji po njegovem nujno vlagati v izobraževanje mladih rodov (zgodovinske knjige naj povedo resnico). Italijanski politični voditelji bi tudi morali upoštevati vzroke in posledice (Napolitano-eksofus in fojbe) pri komentiranju zgodovinskih dogodkov. Brez pregleda fašistične preteklosti bo po Pahorjevem mnenju jutrišnji dan na Polotoku »zelo megljen.«

Duhovnik Pierluigi Di Piazza je z

zanosom spregovoril o sodobnih razizmih do priseljencev iz t.i. tretjega sveta. Kritičen je bil do kapitalizma, ki povzroča vojne in nove revščine; do razizma, ki je v vseh nas; do Cerkve (verski razizem); do vsedravnine in deželne politike (paket varnosti, ločeni razredi za tujce) ter do medijev (ne povedo resnice).

Paolo Rumiz je opozoril na potlačitev spomina, ki ga udejanja sodobna italijanska desnica, v zvezi z vsem, kar se je dogajalo v obdobju 1918-1945. »Tako stopi v ospredje le Dan spomina na eksofus in fojbe.« Izbrala Trsta za razglasitev Rasnih zakonov ni bila naključna: že leta 1920 je imela fašistična stranka v Trstu dvakrat več vpisanih kot v Milanu. Zakaj se je v zadnjih letih odpravilo dostojanstvo antifašizma?, se je vprašal novinar. Italijanska zunanja politika »nosi breme« vsega navedenega in zaradi tega nima vizije, kot jo ima Nemčija, glede odnosa z vzhodnimi sosedi.

Kot zadnji je spregovoril Moni Ovadia, ki je bil s svojim vehementnim

nastopom nadvse prepričljiv. Opozoril je na italijanske šibkosti (konformizem, kvalunkvizem in servilizem) in se vprašal zakaj v tej državi vsi molčijo, ko oblasti jemljejo prstne odtise romskim otrokom in je razizem iz dneva v dan bolj razviden. Ovadia, ki je bil zelo kritičen do opozicije (»levica ima rep med nogami, se boji svoje sence), ima dovolj retorike in posladkanih izjav italijanskih politikov. »V tej državi je potrebno dostojanstvo.« Obnovil je kar je fašistična vojska počenjala v Libiji in na območju bivše Jugoslavije. »Nekoč smo bili Italijani v svetu poznani kot šarlatani, a simpatični in ustvarjalni. Danes, zaradi naraščajočega razizma, smo pa poznani še predvsem kot hudobni ljudje. Apologija fašizma je prepovedana po zakonu, a dejansko se fašizem povečuje. Nujno je odreagirati na današnje sramotno stanje,« je sklenil svoj poseg Ovadia in požel dolg aplavz s strani občinstva. Večer se je zaključil z glasbenim nastopom skupine Alfredo Lacosegliaz Patchwork Ensemble. (Mch)

Mladiki nagrada Anfora centroeuropa

Tržaški založbi Mladika so v ponedeljek, 24. novembra, v prostorih Palače Falconieri v Rimu podelili nagrado Anfora Centroeuropa za knjigo Cirila Kosmača Sulle orme di un vagabondo, ki jo je založba izdala januarja letos (delo je uredila in prevod pripravila slovenistka Marija Bidovec). Nagrado podeljujejo vsako leto za pripovedna dela srednjeevropskih avtorjev, ki so izšla v italijanskem prevodu. V ožjem izboru za nagrado, ki ga je komisija izdala dva tedna pred podelitvijo, sta bili še Nekropola Borisa Pahorja (Fazi editore) in L'ombra del Serpente madžarske avtorice Rakovszky Zsuzsa (Baldini Castoldi). Lepo zadoščenje in priznanje za slovensko založbo, ki deluje v Trstu.

Pesem jeseni drevi v Bazovici

Pesem jeseni je tradicionalna revija, ki jo prireja tržaška Zveza cerkvenih pevskih zborov. Po prvih mesecih vaj v novi pevski sezoni se številni pevci predstavijo publiki s krajšim programom, ki ga pevovodje sestavijo z upoštevanjem predlogov organizatorjev za počastitev obletnic glasbenikov ali pesnikov. Letošnje vodilne programske usmeritve so 500-letnica rojstva Primoža Trubarja, 130-letnica rojstva Vinka Vodopivca, 75. rojstni dan Adija Daneva in 40-letnica smrti Brede Šček. Pevski dogodek je kot običajno neomejeno odprt za cerkvene in druge zборе. Nastopili bodo mešani zbor Lipa iz Bazovice, ženski zbor Prosek Kontovel, moški in mešani zbor Sv. Jernej z Opčin, ženski zbor Devin, cerkveni zbor in združeni mešani zbor Repentabor, moški zbor Fantje izpod grmade, mešani zbor Skala Slovan iz Gropade in Padriči, mešani zbor Mačkolje, mešani zbor Devin-Rdeča zvezda, novonastala ženska pevka skupina Vesela pomlad in združeni zbor ZCPZ-Trst. Revija bo danes (sobota, 29. novembra) v športnem centru Zarja v Bazovici s pričetkom ob 20. uri. Spored bosta povezovala Urška Sinigoj in Peter Raseni. (ROP)

NABREŽINA - Drevi v Kulturnem domu Igo Gruden

Predstavitev dokumentarnega filma o pesniku Igu Grudnu

Zavrtel se bo točno tam, kjer se je pravzaprav pričela celotna zgodba. Dokumentarec Glasnik slovenske brežine, ki si ga je uredništvo slovenskih sporedov Rai zamislilo, da bi primerno proslavilo šestdeseto obletnico smrti slovenskega pesnika Iga Grudna, bo drevi ob 20.30 na sporedu v Kulturnem domu Igo Gruden v Nabrežini. Zanimivo, da stoji danes kulturno društvo prav tam, kjer je nekoč stala hiša Igovega očeta Franca Grudna in da se bo torej nočjo zgodba vrnila tja, kjer se je začela.

In tudi režiser, ki se je posvetil tej zgodbi, tako kot scenaristka in pobudnik, so doma iz Nabrežine.

Režijo dokumentarca je namreč podpisal Jurij Gruden, pri pisanju scenarija, mu je pomagala Tatjana Rojc, za uredništvo in izpeljavo zamisli pa se je posebej zavzel urednik slovenskih sporedov Boris Devetak.

29. novembra, se pravi točno 60 let po smrti Iga Grudna, se bodo v Nabrežini poklonili najbrž enemu najznamenitejših vaščanov s projekcijo filma, ki postavlja v center pozornosti samega Iga Grudna.

»Veliko se je spremenilo v njegovi rojstni vasi Nabrežini in svetu - piše v predstavitvi - ni se pa spremenilo osnovno čutenje slovenskega človeka na tem izpostavljenem koncu narodnega prostora.«

Ker Grudnova poezija nagovarja tudi današnjega bralca: in to s pomočjo njegove ljubezenske lirike, ki se ne zdi več izzivalna, s pomočjo njegovih pesmi, ki izražajo stisko in grozo ob prvi in drugi svetovni vojni. Vse to je tudi danes kljub temu, da je od takrat minilo 60 in več let, še zelo aktualno, saj « taboriščne pesmi uspejo še vedno vzne-

miriti bralca, ker govorijo o trpljenju, ki ga kljub vsemu poznajo tudi ljudje današnjih dni.« In to, s tem, da predstavljajo veliko šolo človečnosti in optimizma.

»Grudne domovinske pesmi spominjajo na moralne obveznosti, ki jih ima vsakdo do naroda in zemlje, na kateri prebiva.«

Pri oblikovanju dokumentarca je sodelovalo tudi lepo število pricevalcev, ki tako ali drugače obujajo spomin na v Nabrežini rojenega pesnika. Marija Gruden, Primož Gruden, Boris Pahor, Miroslav Košuta, Anton Vratuša, Herman Janez, Božidar Jezernik in Janez Vrečko - ob glasbeni kulisi Marka Ferija - pripovedujejo o življenju in delu pesnika in pravnika, ki se je leta 1920 za stalno naselil v Ljubljani.

Po okupaciji Jugoslavije se je pridružil gibanju Osvobodilne fronte. V vojnem času je kot odvetnik-branilec sodeloval na mnogih procesih zoper aktiviste in simpatizerje OF. Leta 1943 je bil aretiran in interniran v taborišču Chiesanuova v bližini Padove in nato na otok Rab, kjer je dočkal kapitulacijo Italije in osvoboditev otoka. Tako je postal upravnik tamkajšnje bolnišnice.

Po osvoboditvi Slovenije se je vrnil v Ljubljano, kjer se je v zadnjem življenjskem obdobju ukvarjal s prevajanjem, zlasti bolgarskega pesništva. Oblasti Svobodnega tržaškega ozemlja mu niso dovolile obiska rojstnega kraja Nabrežine.

Koproducent filma je ob slovenskih sporedih Rai tudi Arsmidia Francija Zajca.

Ponovitev filma bo jutri ob 17. uri. Ogledati pa si ga bo mogoče tudi po slovenskem sporedu Rai, prav tako jutri, ob 20.50 in v četrtek, 4. decembra, ob isti uri. (Iga)

MEDITERANSKA OKNA - Gai Saber v Kulturnem domu

Prijetno prepletanje ljudskih in sodobnih zvokov

Meditransko, glasbeno, okno se je tokrat odprlo v okcitanski svet: iz okolice Cuneja je namreč v tržaški Kulturni dom prišla skupina Gai Saber, predstavnica tamkajšnje okcitanske skupnosti. Gre za izredno radoživo glasbeno skupino, ki na odru tudi rada zapleše, in se ne da motiti, če npr. v dvorani sedi peščica gledalcev. Koncert, ki ga je prejšnjo soboto gostilo Slovensko stalno gledališče, namreč ni priključil številnega občinstva.

Škoda, kajti šestčlanski ansambel je dokazal, kako se da ljudsko glasbo »okužiti« s sodobnimi primesmi, tako da je za današnjega poslušalca nadvse dopadljiva. Organizator, Mediteraneo Folk Club, je ob podpori tržaške pokrajine in Dežele FJK, poskrbel za zanimivo glasbeno potovanje med ljudsko tradicijo in sodobnimi ritmi. Kdor je zamudil koncert, si lahko poskrbi zgoščenke, saj jih je skupina posnela kar nekaj.

Več za manj

Izgradnja kontejnerske hiše je lahko igra. Preprosto sestavljanje in dodajanje enot, ko želimo večjo bivalno površino ali odzemanje enot, ko ugotovimo, da se je število prebivalcev v našem stanovanju dokončno zmanjšalo, nista edini prednosti modularnega sistema gradnje. Racionalnost sistema, vključno s serijsko proizvodnjo enot, se odraža tudi v ceni. Za manj denarja dobite enako prostora, kot če bi se odločili za klasično gradnjo. S sestavo posebnih modulov vaša nova hiša ne more biti dolgočasna. Ne gre za kontejnerje, gre za to, kako so ti uporabljeni, meni arhitekt Jure Kotnik, ki je leta 2006 prejel Trimo raziskovalno nagrado za projekt KONHIŠ in univerzitetno Prešernovo nagrado za diplomsko nalogo. Te dni bo v mednarodnem prostoru izšla njegova knjiga o kontejnerski arhitekturi.

Dvonedstropna hiša zgrajena z mešanim sistemom; kombinacija kontejnerjev ter klasičnih materialov

Zakaj bi se odločili za kontejnersko hišo?

Kontejnerske hiše so vrsta montažnih hiš in le dopolnjujejo ponudbo tega hitro rastočega dela nepremičninskega trga. Razlogi za nakup so lahko povsem praktične narave zaradi konkurenčne cene in predvsem hitre gradnje. Kontejnerska hiša je lahko tudi odraz osebne filozofije kupca, ki prisega na trendovske in okolju prijazne izdelke. Celoten proces tovarniške izdelave je nadzorovan, na gradbišču pa ni hrupa ali odpadkov. Kontejnerje se da tudi reciklirati in predelati v stanovanja. Tega je veliko posebej v Združenih državah Amerike, kjer imajo presežek transportnih kontejnerjev zaradi trgovinskih presežkov s Kitajsko in stroškov z dragim vračanjem praznih kontejnerjev.

Kaj so, poleg cene, bistvene prednosti tovrstnih enot za bivanje?

Poleg cene in prednosti, ki jih imajo tudi ostale montažne hiše, je pomembna prednost preprosto sestavljanje in odzemanje enot. Hiši se preprosto dodajajo novi kontejnerji, če se pokaže potreba po povečanju prostora. Podobno je z zmanjševanjem. Možnost premikanja in ponovne uporabe pa tudi stopnja reciklaže in ponovne uporabe, ki je višja kot pri klasični gradnji govori v prid kontejnerjem. Pomembna je tudi možnost nakupa hiš manjših kvadratov, kar je posebej pomembno pri reševanju prvega stanovanjskega problema. Tudi sicer se prostorske potrebe posameznika spreminjajo skozi življenje, kontejnerski sistem pa je dovolj fleksibilen, da jim lahko sledi.

Ali je kakovost bivanja v posebej za bivanje prilagojenem kontejnerju primerljiva z bivanjem v klasično grajeni hiši?

Primerno predelan kontejner lahko nudi kakovosten bivalni prostor. Če pogledamo sestavo bivalnega kontejnerja ugotovimo, da je ta sestavljen iz železne konstrukcije in ognjevarnih fasadnih panelov. Po sestavi je torej povsem enak kot mnoga nakupovalna središča, industrijske stavbe ali poslovni objekti, ki jih v Sloveniji vidimo na vsakem koraku. Z vgraditvijo mavčnih sten ter zunanjih pokrivnih fasad iz lahkih materialov je lahko kontejner povsem zakrit, takšna gradnja pa se tudi navzven ne loči od običajne hiše.

Kakšni so trendi v Evropi? Gre za poseben slog bivanja?

Kontejnerska gradnja pokriva celoten spekter arhitekture, zato trendi niso enoznačni. Pri stanovanjski gradnji

Primer živahno-barvanega stanovanja. Sestava tega je kot igra

Večnadstropno kontejnersko stanovanje; estetsko se ne razlikuje od klasično grajenega

je opazen prehod na mešane sisteme - na kombinacije kontejnerjev in ostalih gradbenih sistemov. Takšne hiše so tudi na videz bolj klasične in zato tržno bolj zanimive za širši krog ljudi. Vse zanimivejši projekti nastajajo pri študentskih domovih, hotelih ali drugih javnih objektih. Pri slednjih so v zadnjem času še posebej aktualni kontejnerski vrtci, saj se lahko na ta način ustrezno reši problem pomanjkanja prostora v vrtcih.

Kako kot arhitekt ocenjujete te ti. "drugačne bivalne enote" s funkcionalnega, estetskega in drugih vidikov?

Vedno moramo gledati celostno na vse dejavnike, ki določajo posamezen projekt. V nekaterih primerih je kontejnerska arhitektura nedvomno najboljša rešitev, v drugih primerih so

lahko primernejši drugi tipi gradnje. Mnogi kontejnerski projekti so bili zaradi svoje kvalitetne arhitekture nagrajeni z najvišjimi mednarodnimi priznanji, gradnje s kontejnerji pa se letovajo tudi zvezdniški arhitekti kot Shigeru Ban, Will Alsop ali MVRDV, kar samo dokazuje, da ne gre toliko za kontejnerje, kot za to, kako so ti uporabljeni.

Na kaj ne smemo pozabiti, ko kontejner urejamo za bivanje in ne le kot pisarno ali drug industrijski objekt?

Kot pri vsej drugi gradnji je treba posvetiti dovolj pozornosti dobri izolaciji in s tem energetski varčnosti objekta. S primerno osvetlitvijo in primernim izborom materialov v notranjosti zagotovimo kakovostno in udobno bivalno okolje.

www.edilcarso.it - e-mail: edilcarso@libero.it

EDIL CARSO snc.

GRADBENO PODJETJE IN OBNOVA ZGRADB

Obrtna cona ZGONIK Proseška postaja 29/B

Tel. 040.2528036 - Faks 040.2529521 - Mob. 348.5211656

Prenovitev fasade Devinskega gradu

Dela

Certificirani po standardih ISO in člani konzorcija KARST

DOIMO CITYLINE
www.doimocityline.com

POHIŠTVO

KRALJ

S.N.C.

UL. CARSIA, 45 NA OPČINAH
(NASPROTI GASILSKE POSTAJE)
Tel. 040/213579 - Fax 040/2159742
info@kralj.it

PROJEKTIRANJE IN OPREMLJANJE
NOTRANJIH PROSTOROV

POHIŠTVO VRATA STOPNIŠČA POHIŠTVENI DODATKI MIZARSTVO

Spanec je počitek, ne premetavanje

Od jamskega človeka, ki je spal na mrzlih, kamnitih tleh, do sodobnega potrošnika, ki si ne želi zgolj toplega in udobnega ležišča, ampak izpostavlja tudi nujnost kakovostnega nočnega počitka, je dolga pot. Postelja je v različnih kulturah skozi stoletja pomenila pomemben kos pohištva in statusni simbol.

Prednosti spanja na vodi so že tri tisoč let pred našim štetjem odkrili Perzijci. Kozje kože, napolnjene z vodo so čez dan grela na soncu, da so jim ponoči služile za udobno in toplo zavetje. Z vodnimi posteljami so se uresničile tudi sanje po breztežnem in toplen ležišču, kot smo ga imeli pred rojstvom – v materini »vodni postelji«.

Prvotno so se vodne postelje uporabljale v medicini. Zdravniki so jih in jih še danes priporočajo predvsem za zdravljenje in preprečevanje preležanin, omiljenje težav s hrbtenico, artritisom, revmo, dihalni, za zdravljenje opeklin, za večjo možnost preživetja nedonošenčkov. Priporočajo jih tudi vsem, ki si želijo kakovostnega spanca.

Danes na vodni postelji spi več kot 150 milijonov ljudi po celem svetu. V Sloveniji številka uporabnikov iz leta v leto narašča, na vodni postelji spi že več kot 11.000 uporabnikov, ugotavljajo v, na primer, podjetju Meremico d.o.o., katerih postelje z izjemo dveh komponent izdelujejo izključno slovenski proizvajalci. Njihov model vodne postelje je na Biotehniški fakulteti univerze v Ljubljani pridobil certifikat o skladnosti, pri čemer se obremenitve, predpisane po standardih, povečajo za 10 krat.

Ključno vprašanje, s katerimi se ukvarjajo potrošniki, ko izbirajo posteljo, je zakaj bi se odločili za vodno in ne za klasično. Zadostna količina kakovostnega spanja je predpogoj za zdravo življenje, vodna postelja pa zaradi idealnega prilagajanja, prijetne toplote in preprostega čiščenja zagotavlja kakovosten počitek. Spanje v vodni postelji pa ni le zdravo, ampak tudi udobno in prijetno.

Pri klasičnih ležiščih, ki se ne prilagajajo telesni strukturi, se hrbtenica namreč ukrivi tako, da nastaja tudi ponoči pritisk na medvretenčne ploščice-diskuse. Pri vodni postelji pa hidravlični princip omogoča prilaganje posamezni-

ku, njegovim telesnim posebnostim in različnim spalnim položajem, zato diskusi niso obremenjeni. Na vodni postelji, kjer je pritisk enakomeren, spimo veliko mirneje in globlje, zato se zjutraj zbudimo bolj sveži in spočiti.

Ko se v vodno posteljo uležemo, je ta že topla. Toplota ne deluje le pomirjujoče, ampak prispeva tudi k boljši prekrvitvi in sprošča mišice, kar pospešuje njihovo generacijo. Prijetna toplota pozitivno vpliva tudi na bolečine v križu in revmatična obolenja.

Danes je skoraj tretjina ljudi (pre)občutljivih na različne alergene iz okolja. Med njimi jih je veliko alergičnih na pršico, ki jih je v klasičnih ležiščih na milijone. V vodnih posteljah zaradi nastavljenega ogrevanja, ki zmanjšuje vlažnost ležišča, posebnih materialov in antialergijsko obdelane prevleke, nadležnih pršic skorajda ni. Zato alergologi vodne postelje priporočajo ljudem z alergijo na hišne pršice, pa tudi tistim, ki bi se pred nadlogo želeli obvarovati.

Vodna postelja je sestavljena iz penastega okvirja visoke gostote, varnostne folije, vodnih jeter, grelnih sistemov ter zgornje prevleke. V omenjenem podjetju priporočajo okvir z ravno stranico, ki uporabniku zagotavlja udobno leganje in vstajanje ter podaljšuje življenjsko dobo postelje.

Pri modelih za dve osebi se vedno vgradi dve jedri, dva grelca in dva termostata. Pri modernih vodnih posteljah je pod vodnimi jedri debelejša izolativno dno okvirja, ki zmanjšuje porabo energije in nepotrebno težo vodne postelje. Za popolno udobje je zadostna višina vodnega jedra 15 cm. Higieno v postelji omogoča snemljiva in pralna preobleka.

Če kupujete vodno posteljo za dve osebi, strokovnjaki priporočajo, da se odločite za ležišče, ki je sestavljeno iz dveh ločenih vodnih jeter. Tako partnerja med spanjem ne boste motili. Pod vsakim vodnim jedrom je vgrajen grelec z elektronskim termostatom za nastavitve temperature ležišča, kar pomeni, da si partner lahko prilagodi temperaturo po lastnih željah.

Poznavalci priporočajo popolnoma dušena vodna jedra s 100% dušenjem valovanja. Le takšna vodna postelja je namreč popolnoma mirna. To pomeni, da postelja sledi vašim gibom in da se pri spremembi ležalnega položaja voda umi-

ri v istem trenutku kot vaše telo. Gre za ergonomično najbolj optimalno različico, ki se v praksi tudi najpogosteje uporablja.

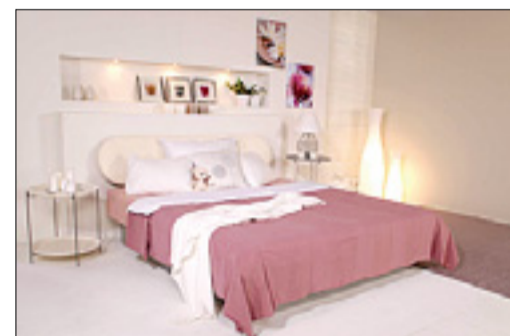
Če se odločate med več ponudniki vodnih postelj, vam v omenjenem podjetju svetujejo, da najprej izmerite velikost svoje spalnice in ugotovite, kako veliko posteljo si lahko privoščite. Priporočajo posteljo, ki bo najmanj 10 % oz. 20 cm daljša od telesne višine večjega partnerja. Postelja naj bo dovolj široka, da boste na svoji polovici spali udobneje, poleg tega pa bo dovolj velika še za kakšnega družinskega člana. Otroci namreč obožujejo vodne postelje.

Standardna in obenem priporočljiva višina vodne postelje je 48 cm, kar je povprečna višina goleni odraslega človeka. Vendar bo vsak dober trgovec upošteval individualne potrebe in višino prilagodil vašim željam. Starejši ljudje se ob

nakupu vodne postelje navadno odločijo za povišan podstavek, ki omogoča lažje leganje in predvsem vstajanje.

Obvezen sestavni del vsake vodne postelje je nosilni podstavek. Trgovci ponujajo možnost izbire med različnimi vrstami lesa, s katerimi boste podstavek barvno uskladili s celotno podobo spalnice.

Zahtevnejši kupci si lahko poleg predalov za boljši izkoristek prostora omislite tudi zvočno masažo za dodatno sprostitve. Tudi izbira zglavnih stranic je pestra. Izbirate lahko med različnimi oblikami, ki so na voljo v številnih barvah lesa in blaga, in si tako oblikujete enkratno vodno posteljo po lastnih željah.

Moderno opremljena spalna soba z vodno posteljo v sredini

LC3
Le Courbusier,
Pierre Jeanneret,
Charlotte Perriand
Kolekcija "Cassina i maestri"

atrio ZA VAS IŠČEMO VEDNO NAJBOLJŠE.
DANES NUDIMO TUDI VRHUNSKO POHIŠTVO

TRŽIČ, ul. C.A. Colombo 14, Tel. 0481.40540 • Faks 0481.40929 • e-mail: atride01@atriosrl.191.it

Cassina

La Fagagnese
DI DANIELE FURLANO

VEČ KOT 60 LET IZKUŠENJ
V GRADNJI ŠTEDILNIKOV

KUHINJE IN ŠTEDILNIKI S KOTLOM ZA OGREVANJE

TRADICIONALNI, VGRADNI, STOLPNI V INOX JEKLU, EMAJLIRANI IN ZIDANI

PO NAROČILU POOSEBLJENA IZDELAVA
PO NAROČILU VAM NUDIMO KOMBINACIJE UNIBLOC: KUHINJE, KOMBINIRANI ŠTEDILNIKI S KOTLOM, PLINSKI ŠTEDILNIK, HLADILNIK, POMIVALNO KORITO, DELOVNE PLOŠČE IZ GRANITA, PEČI IZ LITEGA ŽELEZA, RAZNI DODATKI

ULICA 24. MAJA 2 - 33034 FAGAGNA (UD) - TEL. 0432.800157 - FAKS 0432.810452

VISMA **BELTRAM** Trgovina z laminati in gotovimi paketi

Beltram Marjan s.p., / PE Ajdovščina, Goriška c. 66 (ob avtocesti Gorica-Ajdovščina)
tel. +386 (0)5 3689 151 fax 00386 (0)5 3689 152 e-mail: belpod@siol.net

PREDSTAVNIŠTVO z italijanskim pohištvo
za stanovanja, hiše in poslovne prostore
SVETOVANJE arhitektov
DOSTAVA in montaža pohištva

TRGOVINA z laminati in gotovimi parketi
DOSTAVA in polaganje le teh
SVETOVANJE in izmera prostorov

URNIK: PON.-PET. 8.30/12.30, 14.00/18.00; SOB. 8.30 - 13.00

GIOMA Leseni podi
Okna in okvirji
Notranja vrata
Blindirana vhodna vrata

33050 S. VITO AL TORRE (UD)
IND. CONA NOGAREDO AL TORRE
TEL. in FAKS 0432 997154
www.giomapavimenti.it - info@giomapavimenti.it

LESENI PODI NOTRANJA VRATA OKNA IN OKVIRJI IZ PVC-JA BLINDIRANA VHODNA VRATA

PRODAJALEC **FINSTRAL**
BOGATA RAZSTAVA OKEN IN OKVIRJEV

PROIZVODNJA, DOBAVA IN MONTAŽA

GORICA - Z današnjim dnevom v mestnem središču 280 stojnic in okrog sto zabavišč

Andrejev sejem z večstoletno tradicijo uvod v praznični čas

Vrhunec do ponedeljka, 3. decembra, vrtiljaki pa še do vključno ponedeljka, 8. decembra

Andrejev sejem je uvod v praznični čas. In kot se za večstoletno tradicijo spodobijo, je pričakovanje nanj veliko. Vse je pripravljeno za današnje odprtje sejma. Tako obiskovalci - ki jih za to priložnost prihaja v Gorico na tisoče - kot seveda tudi kramarji ter lastniki vrtiljakov in zabavišč upajo, da jim bo vreme klub neprijaznim napovedim naklonjeno. Tudi letos bo sejem doživel vrhunec prve tri dni, do ponedeljka, 3. decembra, vrtiljaki pa bodo v mestu ostali še do vključno ponedeljka, 8. decembra. Občinska uprava bo med solarji Gorice, Nove Gorice in Šempetra razdelila skupno 16.200 brezplačnih listkov za obisk zabavišč; uporabni bodo v četrtek, 4. decembra, ko pričakujejo spet naval.

Od nekdaj je Andrejev sejem privabljal v mesto ljudi od drugod. Tako je tudi danes, morda nekoliko manj kot v preteklosti, vendar se v gostem toku obiskovalcev sejma prepletajo različni jeziki, ob italijanskem predvsem seveda slovenščina. Dokumentirano pripoved o pomenu sejma za Gorico najdemo v lepi knjigi Zdenka Vogriča z naslovom Drobničice iz goriških seg in navad. »V Gorici je že stoletja stara tradicija - je zapisal Vogrič -, da so se na ponedeljek po sv. Andreju zgrinjale iz obsežnega zaledja v mesto množice kmetov s celimi družinami. Prihajali so na sejem prodajati svoje pridelke, ko je bilo delo na poljih končano in preden bi jim sneg, led in burja onemogočili potovanja v mesto po tedanjih slabih cestah in kolovozih. Iz iztrženim denarjem so si nakupili soli, živeža in zalogo hrane za zimo - ozimnico, pa tudi oblačil, kmetijskega orodja in drugih potrebščin, da bi bili preskrbljeni za zimo. Gorjani so pritovali les, drva za kurjavo, krompir, fižol, seno. Vipavci, Kraševci in Brici so pripeljali novo vino, zelenjavo, repo, sveže in suho sadje, perutnino, Furlani pa žitarice, pšenično in koruzno moko, prašiče. Še pred zoro so vozovi priropotali v mesto in vsak voznik je vedel, kam naj zapelje. Vinski trg je bil na Kornu (danes trg De Amicis), kjer so že čakali vinski trgovci celo iz Koroške in Notranje Avstrije. Preden so uredili živinski trg za gradom pod Pristavo na današnji ulici Giustinianijev blizu državne meje, so vozili konje na Katarinijev trg (danes trg Medaglie d'oro, po naši Gorišček), prašiče na Placuto, drugo živino pa na trg pred kapucinskim samostanom. Suhorobarji so se zbirali na Placuti, kjer so prodajali tudi razne potrebščine za vinogradnike (brente, škafe, sode, pipe). Žitarice, sadje in zelenjavo so prodajali na Ribjem trgu (na "peškariji" - ljudski izraz za Ribji trg) na vogalu ulice sv. Klare; onstran omejenjene ulice se je razprostiral seneni trg. Stavbni les in drva za kurjavo so vozili na trg sv. Antona ali Stari trg. Pod stebriščem nekdanjega samostana so mirinski čevljarji razstavljali svoje izdelke. Tam je bil tudi zabaviščni del sejma, kjer so potujoči komedijanti postavljali šotor za cirkus, "ringšpil" (ljudski izraz za vrtiljak, ki izhaja iz nemščine Ringelspiel) in druge atrakcije ali "komedije", kot se še danes tem pravi.«

Vogrič tudi navaja: »Med letom je bilo v Gorici več sejmov. Spomlad je bil Hilarijev sejem ob prazniku mestnih zavetnikov svetega Hilarija in Tacijana (16. marca). Takrat so prekupčevali z raznimi semeni in semenskim krompirjem iz Gor. Konec avgusta ob sv. Jerneju (24. avgusta) je bil ptičji sejem, nato še sejem sv. Mihaela 29. septembra, ko so v glavnem prodajali prašičke za rejo. Najpomembnejši pa je nedvomno bil Andrejev sejem, ki je nekoč trajal kar štirinajst dni. Glavni sejemski prostor je bil vedno na Travniku. Kot znak odprtja sejma so pritrčili na steber sv. Ignacija, ki je stal na južni strani trga, rdečo zastavico. Kramarji, potujoči zdravniki in "zoboderci" (ljudsko zaničljivo za zobarja, v italijanščini "cavadenti"), mesarji, čudodelci, lončarji, slaščičarji so ponujali svoje usluge in razstavljeno blago... Tako Simon Gregorčič v pesmi Na semnju: »Žid si na trgu je šator postavil, / lišp raznoter je na prodaj postavil: / zlate veržice, / krasne uhane, / prstane, igle umetno kovane. / To se ti bliska, / o to se leskeče / meče po izbici iskre žareče! / Tropa gledalek krog žida se zbira, / željno v zlato in srebro se ozira. / Lišpa kupavajo vsakršne vrste, / v lase in uha, na vrat in na prste...« Otroci pa so ob-

SEJEM Središče zaprto za promet

Letošnji Andrejev sejem se začne danes in bo trajal do vključno 8. decembra. Prve tri dni bo v ulicah Oberdan, Roma, Boccaccio in Crispi, na korzih Verdi in Italia ter na oširkih XXVII Marzo in Donatori del Sangue skupno 280 stojnic z raznoraznim blagom, hrano in toplimi jedmi. Zabavišč bo letos 96 in bodo nameščena v ljudskem vrtu, vzdolž korza Verdi, v ulici Petrarca, na trgu Battisti in v ulici Cadorna. Napovedanih je nekaj novosti, nostalgiki pa tudi letos ne bodo čakali vrnitve lepega vrtiljaka s konjičkami, ki je dolga leta stal ob vhodu v ljudski vrt. Travnik bo popolnoma izsvetel iz sejemskega dogajanja, vendar še zadnjič, saj bo obnovljeni trg lahko prihodnje leto spet postal središče sejma. Na dlani je, da bo promet v mestnem središču močno oviran, parkiranje pa pravi podvig.

čudovali sladkarije, bonbone in kolače, ter strmeli v vabljive lesene igrače.

Po opravljenih kupčijah so moški spravili vozove na velika gostilniška dvorišča. Tam so bile tudi prostorne štale za vprežno živino... Po okrepčilu so še enkrat prešteli prislužene krone in krajcarje, po vojni lire in čentezme, jih dobro stisnili v mošnjčke in se napotili v staro mestno središče, v Raštel in na Travnik. V trgovinah in pri stojnicah z železnino so si z izkušenim očesom ogledovali, izbirali in nato kupovali osle (kamen za brušenje kos, srpov in nožev), kose, vile in drugo orodje. Treba je bilo tudi k čevljarju zase in za družino; za oblačila so skrbele žene. Lakota, žeja in trudnost so končno spravile družino v gostilno na obed pred odhodom proti domu. Krčmarji so si tiste dni zadovoljno meli roke in bili še posebno vljudni in nasmejani, čeprav so bili prepolni dela od zore do pozne noči. Gorjani, Vipavci, Kraševci in Brici so posebno počastili ta dan. Denarcev je še ostalo, družina je bila preskrbljena za zimo, v mesto se bodo vrnila še nekaj mesecev. »Svojo pripoved o sejmu Vogrič tako zaključuje: »Gorica se spremeni v pravi Babilon. Promet se zatika, mestni redarji norijo, ni kam parkirati avta. Pri stojnicah se ljudje prerivajo, kupujejo raznovrstno blago, ropotijo, čudežne kuhinjske pripomočke, predmete, ki jih pogosto preplačajo in jih končno ne bodo nikoli uporabljali. Vseposvoda vlada neka čudna kupovalna mrzlica. Staro in mlado kupuje in hlasta po dišečih fanceljnih, sladkem "mandorlatu", pečenih oreških in drugih dobrotah. Vse kriči, se smeje, preriva, hiti in hiti.« Tako bo tudi danes.

Včerajšnje mrzlične priprave na današnje odprtje Andrejevega sejma

BUMBACA

GORICA - Predstavili program decembrskih pobud v mestu Silvestrovo na trgu Battisti Trgovci napovedujejo popuste

Andrejev sejem in prižig svetlobnih okrasov po ulicah mestnega središča bosta danes uvedla v niz decembrskih pobud, ki ga občinska uprava prireja pod naslovom Podari si Gorico in s podporo Trgovinske zbornice, Fundacije Goriške hranilnice, deželne agencije za turizem, številnih društev in zveze ASCOM. Gost program, ki vključuje glasbo, gledališče, razstave, božične tržnice in še marsikaj, bo dosegel vrhunec 31. decembra, ko bo na Battistijevem trgu silvestrovanje v glasbo v živo, obveznim ognjemetom in glasbo znanih dj-jev.

»Čeprav je gospodarstvo v težki stiski, smo pripravili bogat program prazničnih pobud, ki so najboljše zdravilo proti krizi,« je povedal župan Ettore Romoli; ob njem so praznični december predstavili predsednik Trgovinske zbornice Emilio Sgarlata, odbornika Antonio Devetag in Stefano Ceretta ter generalni tajnik Fundacije Goriške hranilnice Giuseppe Bragaglia. »Posebno pozornost, tudi finančno, smo namenili novoletnemu praznovanju, ki ga lani nismo pripravili. Upali smo, da ga bomo letos lahko organizirali na Travniku, ki pa žal še ne

bo uporaben,« je dodal Romoli.

»V koledar smo vključili najrazličnejše pobude, ki bodo decembra potekale v mestu. V vseh gledališčih bodo na voljo igre in koncerti, kar nekaj pa bo zanimivih razstav,« je povedal Devetag in opozoril na novost novoletne tržnice v ljudskem vrtu, ki bo potekala med 28. in 31. decembrom. Verdijev korzo in ljudski vrt bo med 13. in 24. decembrom - tako kot že v minulih letih - zasedala tržnica združenja ADO, rajonski svet za mestno središče pa bo 21. in 22. decembra priredil svojo tržnico na korzu Italia. Dne 7. decembra bo tržnica tudi na Placuti, 14. decembra bo čezmerna tržnica na trgu obeh Goric ter še tržnica starin v Raštelu in na trgu Sv. Antona.

Program novoletnega praznovanja »CaPOPd'anno« je orisal Ceretta, ki je poudaril, da bo razveselil tako mlade kot družine. »Začeli bomo 29. in 30. decembra, ko bodo od 18. ure dalje na Battistijevem trgu potekali aperitivi. Ponujale jih bodo stojnice goriških lokalov ob glasbi dj-ja Stafana Munarija,« je povedal odbornik in nadaljeval: »31. decembra bo ob 18. uri najprej zapel zbor iz

Podturna, po aperitivu pa se bo okrog 22. ure začel večerni program. Na oder, ki ga bomo namestili na trgu Battisti, bo zapela skupina Magenta, ki si utira pot na mednarodnem glasbenem prizorišču, po pirotehničnem spektaklu, ki bo opolnoči, pa bo mladino razveselil dj Tokyo z Radia 105. Silvestrovanje se bo zaključilo z nastopom vj-ja televizijske mreže MTV Carla Pastoreja.« Program je odborništvo za mlade priredilo v sodelovanju z mladinskimi organizacijami ter Andreo Sergom - pevcem skupine Magenta - in Andreo Buttignonom.

K uspehu silvestrovanja želijo prispevati tudi goriška pokrajina, podjetje APT in goriško zdravstvo podjetje, ki bodo dali na razpolago brezplačne avtobuse za mladino iz Trzica, Ronk, Foljana, Gradišča, Vileša, Romansa, Krmina, Koprivnega, Moša in Ločnika. Predsednik zveze ASCOM Pio Traini pa je opozoril, da si za uspeh goriškega decembra prizadevajo tudi trgovci, ki napovedujejo, da bodo še pred koncem leta ponovno skušali priklicati ljudi s popusti, saj se je pobuda »Jesenski shopping days« po njihovem prepričanju obnesla. (Ale)

GORICA - Sinoči so se zaključile še finalne selekcije pianističnega tekmovanja

Nocoj koncert najboljših

Letos so izstopali srbski klavirski talenti - Slovesnost s podeljevanjem nagrad bo v mestnem gledališču Verdi

Finalist med včerajšnjo preizkušnjo

BUMBACA

Sinoči se je zaključil finalni del tekmovanja za nagrado Giuliano Pecar. Ravno tako včeraj so se pred ocenjevalno komisijo zvrstili še zadnji pianisti, stari pod 18. letom, ki se potegujejo za nagrado mesta Gorica. Njihovi rezultati so bili znani sinoči, vendar jih bodo razglasili nocoj v mestnem gledališču Verdi, kjer bosta z začetkom ob 20.30 podeljevanje nagrad in koncert najboljših. Program bo na odru povezovala Tjaša Dornik, vstop pa bo prost in brezplačen. Ne gre torej zamuditi priložnosti, saj bodo svoj klavirski talent izkazovali mladi, a že izkušeni virtuozji z različnih koncev sveta. Nastopili bodo prvi trije uvrščeni na tekmovanju za nagrado Pecar in zmagov-

valec v vsaki starostni skupini za nagrado mesta Gorica. Ker v skupini D (pod 18. letom) niso podelili prvega mesta, bodo predvidoma nastopili le zmagovalci v skupinah A, B in C. Naj zabeležimo, da je v skupini C (pod 15. letom) izstopala srbska pianistična šola, saj je prvo mesto osvojil Aleksandar Pavlović, kar trije srbski pianisti pa so dosegli točkovanje za drugo nagrado. En srbski pianist je pristal na drugo mesto v kategoriji D, dva pa na tretje mesto. Prvega, kot rečeno, niso podelili.

Mednarodno klavirsko tekmovanje je letos že osmič priredilo združenje Florestan v sodelovanju s centrom Lojze Bratuž in glasbeno šolo Emil Komel.

NOVA GORICA - Oljkarji prvič združeno predstavili delovanje in težave

Blagovno znamko briškega olja bodo zaščitili in tržili

V okviru srednje kmetijske in živilske šole v Šempetru nameravajo postaviti oljarno

GORIŠKO OLJČNO OLJE

FOTO K.M.

Zveza društev oljkarjev Slovenije (ZDOS) združuje štiri oljarska društva: goriško, briško, društvo Štorta iz Pirana in Društvo oljkarjev slovenske Istre. Včeraj so prvič združeno predstavili svoje delovanje in izpostavili težave, ki jih tarejo. Obenem so predstavili še lično izdelan koledar Oljka 2009, ki so ga natisnili v 2.500 izvodih. V njem je predstavljenih dvanajst glavnih oljčnih sort, dodani so nasveti za njihovo gojenje. Dobilgi ga bodo vsi člani omenjenih društev, razdeljevali ga bodo tudi v reprezentančne namene. »Oljkarji plačujemo visok davek v primerjavi s pridelovalci bučnega olja, ki ga nimajo. Težave imamo tudi s pravicami za pridobivanje subvencij, politika, povezana z razpisi, ki se nanašajo na opremo za oljkarje, pa se nam zdi nesprejemljiva,« je povedal Miha Lipušček, predsednik Zveze društev oljkarjev Slovenije, ki je obenem tudi predsednik novogoriškega Oljarskega društva.

V Sloveniji je okoli 1.600 hektarjev zemljišč, zasajenih z oljkami, največ - kar 1.400 - jih je v slovenski Istri, okoli 120 hektarjev nasadov je v Goriških Brdih, ostalo se nahaja v Vipavski dolini. Prav Društvo oljkarjev slovenske Istre šteje največ članov - okrog 450 jih je -, prvi so tudi dobili evropski certifikat za zaščito porekla svojega oljčnega olja. Elizej Prinčič, predsednik briškega oljarskega društva, pa napoveduje, da že pripravljajo drugi del projekta Uelije, v katerem ravno tako vstopajo z italijanskimi partnerji. Če so v lani izteklem se triletnem čezmejnem projektu Uelije 1 uspeli zgraditi oljarno na Dobrovem in uvesti skupno blagovno znamko briškega oljčnega olja, bi le-to v nadaljevanju projekta radi predvsem zaščitili in obenem pridobili potrebne izkušnje za njeno trženje. Poleg tega načrtujejo dodatna izobraževanja tako za oljkarje kot za potrošnike in gostince; uredili bi radi tudi degustacijski prostor. »Zasnova projekta Uelije 2 predvideva, da ta ne bi zajel le Brd in bližnje Furlanije, ampak tudi Goriško, Kras in Vipavsko dolino,« pojasnjuje Prinčič. V okviru srednje kmetijske in živilske šole v Šempetru pa nameravajo postaviti še eno oljarno.

Katja Munih

NOVA GORICA-GORICA - Festival novomedijske umetnosti

»Za božjo voljo!«

Od 5. do 12. decembra Pixelpoint, od 10. do 12. decembra pa še Pixxelmusic

Letošnji Pixelpoint, deveti mednarodni festival novomedijske umetnosti, poteka na provokativno temo Za božjo voljo!, ki bo privabila največ umetnikov doslej. Od 5. do 12. decembra se bo na različnih lokacijah v Novi Gorici in Gorici odvijalo več dogodkov v okviru letošnjega festivala, ki ga prireja novogoriški Kulturni dom, tudi tokrat v sodelovanju z Univerzo iz Vidma. Vzporedno s Pixxelpointom pa bo v Gorici od 10. do 12. decembra potekal Pixxelmusic, glasbeni festival v organizaciji goriškega društva Lucide. Tudi ta bo čezmejen, zadnji dogodek bo namreč prirejen na solkanski Mostovni, pa tudi na ostalih bodo sodelovali slovenski gostje.

Kar 113 del iz 32 držav vsega sveta je prispelo na letošnji mednarodni razpis Pixxelpointa. Razstveni program je kurator Domenico Quaranta oblikoval na podlagi prispelih projektov, nekatere umetnike pa je k sodelovanju povabil sam. V novogoriški Mestni galeriji in galeriji TiR na Mostovni bo skupaj pred-

stavljenih 28 projektov. Festivalni program letos nadgrajujejo še s filmsko projekcijo, teoretičnim diskurzom z uveljavljenimi strokovnjaki z različnih področij novih medijev in dvema delavnicama s sodelujočimi umetniki. Ob festivalu bo izšel tudi katalog, kjer bodo na skoraj 90 straneh predstavljeni vsi razstavljeni projekti, sodelujoči umetniki in predavatelji.

Letošnje temo festivala Za božjo voljo! (»For God's Sake!«), kako mediji spreminjajo način našega predstavljanja, reprezentacije, čaščenja, preklinjanja božanstva, je razpisal Domenico Quaranta, umetnostni kritik, predavatelj in kurator iz Italije. »S sprejetjem omenjene tematike na svoj natečaj se Pixxelpoint 2008 ravnodušno obrača k svetnikom in heretikom, da bi poiskali projekte, ki raziskujejo odnos med mediji in duhovnostjo v ključnem trenutku človeške zgodovine, na točki spopada med civilizacijami in konservativnimi spodbudami, apokaliptičnimi morami in upanjem na razsvetljenje,« pravi Quaranta. (km)

GORICA - Danes Cvetličar prekoračil mejo

Zadnje znamenje tega, da se Gorica in Nova Gorica skušata obnašati kot en sam urbani prostor in da iščeta integracije na vseh področjih, je današnje (ob 18. uri) odprtje cvetličarne Flowers v ulici Oberdan 1 v Gorici. Trgovino tam odpira Klavdij Jakončič, ki že ima cvetličarno v Solkanu. Cvetlični oblikovalec je v ta namen pripravil dvojezično vabilo, pa tudi odprtje bo potekalo v znamenju slovenske in italijanske ustvarjalnosti. Govoril bo znani mirenski oblikovalec Oskar Kogoj, sodelovala bo umetniška kritičarka iz Bologne Isabella Falbo, glasbeno točko pa bo poklonila mlada Gaja Benko iz Prvačine. Ko bo odprtje mimo, se bo Klavdij Jakončič lotil svojega dela, ki sledi vodilu, zapisanem na vabilu: »Roke se nežno dotikajo cvetic, ustvarjajo prepletanja in harmonijo, ki odpre srce globokim čustvom, ki ostanejo, medtem ko cvet polagoma ovene.«

MIREN - Osnovna šola in društvo Stanko Vuk

S kostumi in biblijo skok v Trubarjev čas

Ogledovanje dragocene Dalmatinove biblije (desno) in domačij v kostumu (spodaj)

FOTO K.M.

ŠTANDREŽ - Jutri podelitev na trgu »Klas« za otrokom priljubljeno Ivanko

Praznovanje župnijskega zavetnika sv. Andreja v Štandrežu bo jutri doživelo enega od svojih vsakoletnih vrhuncev. Po maši na vaškem trgu ob 10.50 podelitev šestega priznanja »klas«, ki ga bodo izročili Ivanki Zavadlav roj. Jermol. Zaslužna domačinka in nagrajenka se je rodila leta 1924 v Anhovem, kjer je obiskovala osnovno šolo. Do leta 1943 se je ukvarjala s šiviljstvom, nato se je zaposlila kot trgovska pomočnica v Delavskih zadrugah in kasneje kot knjigovodkinja v cementarni v Anhovem. Po poroki leta 1953 se je preselila v Štandrež. Že v mladih letih je začela pisati in uprizarjati krajše igre, predvsem za otroke. Njeno delo z mladino se je nadaljevalo, ko je prišla v Štandrež, kjer je sodelovala z župnikom Jožetom Žoržem. Ko so leta 1965 zgradili župnijsko dvorano Anton Gregorčič, primerno za gledališke predstave, je Ivanka Zavadlav z otroki uredila lepo število uprizoritev. Prva dela so tako navdušila mlade sodelujoče, da so takoj po uprizorit-

vah začeli vaje za nove nastope. Več let je Ivanka Zavadlav pripravljala mlade z igrami na božično tematiko. Rada je s prizori sodelovala pri misijskih prireditvah, ob obisku sv. Miklavža in na materinskih praznikih. Plemeniti pa jo tudi pesniška žilica. Veliko je njenih pesmi za otroke, ki pripovedujejo o lepoti narave in kmečkega življenja. V njih izpoveduje svojo navezanost na domači kraj. Pogoste so tudi nabožne pesmi, ki jih je objavljala v Pastirčku in drugih otroških listih. Večkrat je prispevala tudi za Štandreški zvon, ko je ta izhajal v letih 1970-1974. Pesmi je zbrala, jih razmnožila na ciklostil in izdala pod naslovom To usoda je hotela. Leta 1999 je pri Pastirčku izšla njena zbirka otroških pesmi Tonček z lune. Ob jutrišnjem izročitvi »klasa« se ji bodo štandreški otroci zahvalili s pesmijo.

Zaključna prireditev v okviru vaških praznovanj bo v torek, 2. decembra, ob 20.30 v župnijski cerkvi. Zbor Štandrež bo pel Jericijevo Stabat Mater.

Trubarjevo 500-letnico rojstva so proslavili tudi na mirenski osnovni šoli. Začetniku slovenskega knjižnega jezika so se poklonili z dovršenim programom, ki ga je pripravila osnovna šola in mirensko društvo Stanko Vuk. Obiskovalci so prisluhnili recitacijam, pesmim, pregovorom in celo praktičnim napotkom za učence, ki jih je spisal Primož Trubar. S pomočjo kostumov, predmetov, glasbe, stenskih panojev in razstave so organizatorji pripravili pravo popotovanje v preteklost pred 500 leti, ko so knjige najprej natisnili na ročnih tiskalnicah, nato pa čez mejo tihotapili v lesenih sodih. Vse dogajanje so z razlagami o Trubarjevem življenju in delu pospremili člani društva Stanko Vuk, oblečeni v kostume iz njegovega obdobja, sodelovali pa so tudi učenci s pesmimi in glasbo. Tudi likovna dela in stenske panoje so prispevali mirenski osnovnošolci.

Dogodek je zaokrožil ogled ohranjenega izvoda Dalmatinove biblije iz leta 1584, last Romana Gergoleta iz Doberdoba, ki jo je odstopil za to priložnost. Knjiga, razstavljena pod stekleno vitrino, je pritegnila veliko pozornosti, marsikdo jo je imel priložnost videti prvič v življenju. (km)

EX BORDER - Princis

»Poezija naj se piše na kožo mesta«

ALBERTO PRINCIS

BUMBACA

Združenje Ex Border je že tretje leto dalo državni in mednarodni odmev goriški kulturni sceni. Večdnevni praznik kulture je leta 2006 potekal pod naslovom »Nudo_cosmo«, lani »Dis_Orienti«, letos pa »Care_Cassandra«, in sicer na temo mitologije in prihodnosti. Publika iz leta v leto narašča, privablja jo tema, predvsem pa zveneča imena gostov. Tako je bilo tudi na letošnji prireditvi, ki se je pred kratkim zaključila in ki jo je za nas ocenil umetniški vodja Ex Borderja Alberto Princis.

Lik Kasandre je povezan s pogledom v prihodnost. V grški mitologiji je bila namreč Kasandra vedeževalka, ki pa ji nihče ni verjel. Zakaj ste se torej odločili za to temo?

Nedvomno zato, ker gre za zelo fleksibilen argument. Želeli smo ustvariti jezikovno podobo z definirano referenco, ki bi dosegla srednje in dobro izobraženo občinstvo. Kultura je že v tem, da se vzpostavlja o stiki in vezi med različnimi argumenti, ki navidezno ne sodijo skupaj.

Kaj je posebej izstopalo iz letošnjega programa?

Srečanj je bilo mnogo. Nedvomno gre izpostaviti tista z novinarjem Marcello Venezianijem, liderjem študentskega gibanja iz leta 1968 Mariom Capanno in psihologom Luigijem De Marchijem. Zelo odmevno je bilo tudi srečanje s pisateljem Mauro Corono in astrologom Marcom Pesatorijem. Mednarodni pridih pa sta dogajanju vtisnili predvsem srečanja s Slavojem Žižkom in Maram al Masri, sirsko pesnico, ki živi v Parizu in je občinstvo očarala z branjem svojih poezij.

Kako vam je uspelo dobiti tako ugledne goste?

V svoji profesionalni karieri sem vzpostavil številne stike, ki jih vzdržujem. Nekatere druge pa je prepričal poseben pristop naše prireditve. Ni bilo enostavno. Vsaka stvar ima svojo ceno. Na koncu lahko le ugotovim, da se je izplačalo. K sodelovanju sem pritegnil trideset gostov in avtorjev, če pa jim pristejemo še igralce in koordinatorje srečanj, je bilo vsega skupaj 50 nastopajočih oseb.

Bi morda izrazili tudi kakšno kritiko?

Mislim, da smo bili letos zelo uspešni. Zato sem hvaležen vsem, ki so mi pomagali izpeljati ta podvig. Bilo pa nas je res malo. Žal mi je bilo edino to, da treh zanimivih razstav, ki smo jih ponudili na ogled, si ni ogledalo veliko ljudi. Posebno sem pa vesel okoliščine, da je narasla prisotnost mladine, ki so se udeleževali naših pobud. Obenem sem prepričan, da je potencialnega občinstva še veliko, saj ima Gorica neko posebnost: veliko Goričanov se zanima za kulturo in se z njo ukvarja, a se kulturnih dogodkov udeležujejo le, če se jih pobliže dotikajo, drugače raje posedajo po kavarnah in jamraj, da mesto ne nudi ničesar. Goriška ponudba je v resnici velika, treba jo je le izkoristiti.

Ste že izbrali temo prireditve prihodnjega leta?

Idejo sicer imam, a je ne bom še razkril. Lahko le povem, da bo vse skupaj še veliko bolj spektakularno.

Pokazali ste, kaj zmorete in da dosegate rezultate. Kam torej ciljate?

Želel bi, da bi naša prireditev postala del mestnega utripa in kulturno premožnje vseh nas. Če gre za nekaj mojega, osebnega, to še ni zanimivo. Rad bi, da bi se v projekt vključevale kvalificirane osebe, ki jih je v naših krajih veliko, in da bi ga vsi čutili kot nekaj svojega in izboljšjivega. Rad bi v prireditve vključil tudi podjetnike. Zaključil bi z nekoliko bolj poetično mislijo: Civilna poezija naj se piše na kožo mesta in ne samo na zaprašene knjige na policah mestne knjižnice.

Tjaša Dornik

INDIJA - V sklopu terorističnih napadov, ki so se pričeli v sredo

V Mumbaju okrog 150 žrtev, prebivalci vse bolj prestrašeni

Indijski zunanji minister Pranab Mukherjee je izjavil, da so za napade odgovorni "elementi v Pakistanu"

MUMBAJ - Število žrtev v Mumbaju (Bombaju), ki ga je v sredo pretresel val terorističnih napadov, se je v četrtek povzpelo na 148, med žrtvami pa je tudi več tujcev. Indijske oblasti medtem odgovornost za napade pripisujejo "elementom v Pakistanu", razmere v mestu pa so bo besedah tam živčice Slovenke vse bolj napete, saj so prebivalci vse bolj prestrašeni.

Tudi dva dni po vrsti napadov v indijski finančni prestolnici so napadalci včeraj dopoldne še vedno zadrževali neznano število talcev. Pripadniki posebnih policijskih enot so se v včeraj zjutraj najprej lotili reševanja talcev v judovskem centru Nariman na jugu Mumbaja. Na streho objekta se je s helikopterja spustilo najmanj 17 pripadnikov posebnih enot, v objekt pa so poskušali vdreti tudi na tleh. Pri tem je bilo slišati eksplozije in strele, napadalci pa naj bi na varnostne sile metali granate.

Ob uspešnem zavzetju judovskega centra so pripadniki varnostnih enot v zgradbi popoldne našli trupla petih izraelskih talcev, kar so že potrdili tudi na izraelskem veleposlaništvu v New Delhiju. Indijski mediji so ob tem poročali, da naj bi napadalci talce ubili med včerajšnjo jutranjo akcijo indijskih varnostnih sil.

Reševalne akcije so se v petek zjutraj nadaljevale tudi v hotelih, ki so jih zavzeli oboroženi napadalci. Po reševalni akciji, v kateri naj bi bila ubita dva terorista, je hotel Trident/Oberoi dopoldne zapustilo 93 ljudi, med njimi večina tujcev. Goste hotela, ki ga je skupina napadalcev zajela v sredo zvečer, so po prihodu iz hotela hitro odpeljali s kraja prizorišča. Hotel Trident/Oberoi so napadalci sicer zajeli skupaj z bližnjim hotelom Taj Mahal, od koder so večino gostov in osebja varnostne sile rešile že v četrtek zvečer.

Kljub temu je Indijska vojska po akciji v Trident/Oberoi napadla še hotel Taj Mahal, saj naj bi se v njem skrival še najmanj en oboroženi napadalec. Ta je na napade odgovoril s streljanjem, hotel pa naj bi kmalu zatem znova zajeli plameni, s katerimi so se že spopadli mumbajski gasilci. Oboroženi napadalci naj sicer v hotelu ne bi zadrževali talcev.

Razmere v Mumbaju so bile včeraj po besedah Slovenke Marije Srež, ki tam živi že deset let, še bolj napete kot v četrtek. Kot je povedal na telefonskem pogovoru za STA, mobilni telefoni v Mumbaju ne delujejo, televizijske in radijske kanale pa so ukiniteli. Zaprte so tudi vse šole, univerze in nakupovalna središča, zaradi česar je ljudi še bolj strah kot v četrtek, dan po začetku tragičnih dogodkov, ki so pretresli Indijo, je dejala.

Sreževa sicer živi približno deset ki-

Včeraj je bilo poleg drugih osvobojenih vseh sedem italijanskih talcev, ki so v četrtek bili še v rokah teroristov, med njimi tudi šestmesečna Clarice Lattanzija, ki je bila s svojo mamo zaprta v sobi hotela Oberoi. Na televizijskem posnetku jo vidimo v naročju očeta Emanueleja Lattanzija, kuharja v omenjenem hotelu. Med žrtvami napadov pa je tudi 63-letni italijanski podjetnik Antonio Di Lorenzo iz Livorna.

lometrov od prizorišč napadov v južnem delu mesta in je včeraj za kratek čas odšla od doma, vendar ji, kot je dejala, vsi svetujejo, naj ostane doma, ker je belka. Teroristi naj bi namreč napadali predvsem Američane, Britance in Izraelce, "meni pa na čelu ne piše, da sem Slovenka", je dejala.

Včeraj popoldne je v indijsko finančno prestolnico med drugim prispelo tudi francosko letalo Airbus A310 z več francoskimi konzularnimi predstavniki in zdravstvenimi delavci. Kot so pojasnili na francoskem zunanjem ministrstvu, naj bi se z letalom v domovino vrnili vsi v Mumbaju "ujeti" Francozi, poleg tega pa naj bi bilo dovolj prostora tudi za ostale državljane EU. Po zadnjih podatkih naj bi bilo v mestu okoli 20 poslancev Evropskega parlamenta in drugih predstavnikov EU, vendar pa naj njihče med njimi ne bi bil ranjen.

Indijski zunanji minister Pranab Mukherjee je medtem izjavil, da so za napade v Mumbaju odgovorni "elementi v Pakistanu". Mukherjee je sicer prvi predstavnik indijske vlade, ki je v zvezi z napadi v Mumbaju neposredno omenil Pakistan. Indijski predstavniki so pred tem govorili le, da skrajneži prihajajo iz tujine.

Pakistanski premier Jusuf Raza Gilani je medtem v telefonskem pogovoru z indijskim premierom Manmohanom Singhom obsodil napade in dejal, da je tudi njegova država žrtev terorizma. Gilani je Indiji ponudil vso podporo svoje vlade v boju proti ekstremizmu in terorizmu. Indijski

premier je sicer v že četrtekovem televizijskem nagovoru narodu izjavil, da se načrtovalci napadov nahajajo "zunaj države" in posvaril "sosedo", ki jim nudijo zatočišče, v čemer so mnogi videli prikrito obtožbo Pakistana. Pakistan je včeraj sporočil, da bo Indijo poslal vodjo obveščevalne službe, ki bo pomagal pri preiskavi napadov v Mumbaju. Pakistanski premier Gilani se je za napotitev vodje obveščevalne službe v sosednjo državo odločil na prošnjo indijskega kolega.

Indijska vlada se je medtem znašla pod plazom kritik zaradi domnevnih spodsrljanj obveščevalnih služb v zvezi z napadi v Mumbaju. Časnik Mail Today je v petek poročal, da obveščevalne službe niso imele pojma o grozečem napadu kljub ogromnim stroškom za protiteroristične ukrepe.

Indijske obveščevalne službe domnevajo, da za napadi stoji skrajna islamska skupina Laškar-i-Taiba, ki napade izvaja iz Pakistana. Skupina je zanikala vsakršno vpletenost v dogodek v Mumbaju in jih obsodila.

Število žrtev napadov se je medtem povzpelo na 148, med njimi pa je tudi 13 tujcev. V napadih je bilo ubitih tudi devet skrajnežev. Med 370 ranjenimi je 22 tujcev, in sicer trije Nemci, Kitajec, dva Američana, pet Britancev, Norvežan, Španec, Kanadčan, Finec, Avstrelanec, Italijan, dva državljana Oman in Filipinec. Državljanstva dveh ranjenih tujcev pa še niso ugotovili.

Darjan Lapanje (STA)

AL KAIDA Objavljen nov posnetek al Zawahirija

WASHINGTON - Drugi človek teroristične mreže Al Kaida Aman al Zawahiri je v najnovejšem video posnetku, objavljenem na svetovnem svetu, izjavil, da so ZDA obsojene na poraz v Afganistanu in na plemenskih območjih Pakistana. Al Zawahiri tudi meni, da so prizadevanja afganistanskega predsednika Hamida Karzaja za pogajanja s talibani znak šibkosti vlade v Kabulu. "Afganistanski psi še čakajo na svoj obrok mesa Američanov," je dejal al Zawahiri.

Posnetek je bil objavljen na enem od spletnih forumov islamskih skrajnežev, njegove povzette pa je objavila ameriška obveščevalna organizacija SITE, ki spremlja spletne strani skrajnežev. Al Zawahiri v videu tudi meni, da je položaj pakistanske vlade oslabil, da pa ostaja ameriška marioneta. Drugi mož Al Kaide se je spraval tudi na Egipt, ki je "skorumpiran in ne skrbi za interese svoje naroda". (STA)

Tajski protestniki pristali na pogovore

BANGKOK - Namestnik regionalnega načelnika tajske policije, generalmajor Piya Sorntakkon je za francosko tiskovno agencijo AFP potrdil, da so tajski protestniki, ki zasedajo mednarodno letališče Suvarnabhumi v Bangkoku, pristali, da v soboto začnejo pogovore s tajskimi oblastmi. "Ljudsko zavezništvo za demokracijo (PAD) je privolilo v pogovore v soboto," je povedal Piya. Na pogovorih naj bi sodelovali tudi guverner province Samur Prakar, pod katero spada letališče, predstavniki letališča, predsednik tajske komisije za človekove pravice in mediji.

Tajski premier Somchai Wongsawat je sicer včeraj v luči protestov zamenjal načelnika policije, generala Patcharawata Wongsuwana. Razloga za odstavitev niso sporočili, so pa iz kabineta predsednika tajske vlade sporočili, da so prvega moža policije premedili v premierov kabinet. Novi načelnik tajske policije je postal generalmajor Parateep Tanprasert.

EU potrdila kazni za razizem in terorizem

BRUSELJ - EU je včeraj dokončno potrdila okvirni sklep o razizmu in ksenofobiji, ki predvideva uvedbo enotnih kazni za rasno nasilje in sovražstvo - od najmanj enega do treh let zapor. Okvirni sklep je za države članice zavezujoč glede cilja, vendar lahko same izberejo način, kako ga bodo dosegle. Za uvedbo pravil imajo na voljo dve leti. Okvirni sklep o razizmu in ksenofobiji so včeraj dokončno potrdili pravosodni ministri EU na zadnjem zasedanju pod francoskim predsedstvom, medtem ko je bil dogovor po dolgotrajnih pogajanjih dosežen aprila lani pod nemškimi predsedstvom. Ministri so prav tako potrdili tri nova kazniva dejanja v boju proti terorizmu, in sicer javno spodbujanje k terorističnim dejanjem, na primer spletna navodila za izdelavo bombe, novačenje in usposabljanje za terorizem.

Ne bo preiskave o žrtvah Francovega režima

MADRID - Špansko sodišče je včeraj odločilo, da sodnik Baltasar Garzon ni bil pristojen za sojenje o zločinih proti človečnosti nekdanjega španskega diktatorja Francisca Franca. Sodišče je s tem stopilo na stran španskega tožilstva, ki se je pritožilo zoper preiskavo o 114.000 ubitih med špansko državljansko vojno, preiskavo pa je sprožil prav Garzon.

KUBA - Ruski predsednik Medvedjev na obisku

Rusija in Kuba znova oživili dobre odnose iz preteklosti

HAVANA - Predsednika Kube in Rusije, Raul Castro in Dmitrij Medvedjev, sta v četrtek v Havani potrdila, da bosta državi ponovno vzpostavili dobre odnose iz preteklosti. Ob začetku obiska ruskega predsednika na Kubi sta se voditelja v pogovoru zadržala več ur.

Raul Castro je gosta iz Moskve tudi pospremil k ogledu nedavno posvečene ruske pravoslavne cerkve v kubanski prestolnici. Kot je v četrtek še povedal ruski predsednik, si Moskva želi s Kubo, podobno kot z Venezuelo, izboljšati sodelovanje na področju jedrske energije ter projektov pri iskanju ter izrabi nafte in plina v Mehikiškem zalivu. Rusija si tudi prizadeva za prodajo orožja, tovornjakov, avtomobilov in drugih industrijskih izdelkov Kubi in Latinski Ameriki širše.

Kuba je zadnja država v okviru velike turneje po Latinski Ameriki ruskega predsednika Medvedjeva. Predtem je bil ruski predsednik na vrhu Azijsko-pacifiškega foruma o gospodarskem sodelovanju (Apec) v perujski prestolnici Lima, nato pa je obiskal še Brazilijo in Venezuelo.

Raul Castro in Dmitrij Medvedjev v pravoslavni cerkvi v Havani

ANSA

GRUZIJA - Predsednik tarča vse več kritik Sakašvili branil odločitev o vdoru v Južno Osetijo

TBILISI - Gruzijski predsednik Mihail Sakašvili je včeraj zavrnil kritike zaradi avgustovskega napada na gruzijsko pokrajino Južno Osetijo in pojasnil, da je bil napad nujen za zagotavljanje varnosti Gruzije. Kot je dejal ruski veleposlanik pri zvezi Nato Dmitrij Rogozin, pa so nad Sakašvilijem razočarani tudi v ZDA in se že pripravljajo na njegovo zamenjavo.

Gruzija je odločitev o napadu na Južno Osetijo po besedah Sakašvili sprejela, potem ko so iz omenjene pokrajine in iz okolice, kjer so bile nameščene ruske mirovne sile, "močno bombardirali" gruzijske vasi v bližini. Kot je dejal Sakašvili, je bilo na meji z Gruzijo "več sto (ruskih) tankov in drugih vojaških vozil", imeli pa naj bi tudi jasne dokaze, da so se ruske sile v noči, ko je Tbilisi izvedel napad na Južno Osetijo, že začele premikati v Gruzijo.

Namestnik načelnika general-

štaba ruske vojske Anatolij Nogovici je medtem zanikal Sakašvilijeve obtožbe, da so bile ruske sile v času napada Tbilisija že na gruzijskem ozemlju. "To je še en poskus, da bi ubežal odgovornosti za njegovo odločitev o začetku vojaške operacije proti Južni Osetiji," je po poročanju AFP dejal Nogovici.

Nekdanji gruzijski veleposlanik v Moskvi Erosi Kicmarišvili je Tbilisi v sredo sicer obtožil, da je že mesece pred izbruhom sovražnosti z Rusijo zaradi Južne Osetije v avgustu pripravil vojno proti obema separatističnima pokrajinama, tudi Abhaziji.

Rogozin pa je medtem dejal, da so ZDA razočarane nad Sakašvilijem in da ga nameravajo zamenjati z bolj zanesljivim voditeljem. Nova voditeljica Gruzije naj bi po vsej verjetnosti postala nekdanja predsednica parlamenta in sovoditeljica revolucije vrtnic Nino Burdžanadze, po poročanju AFP meni Rogozin. (STA)

NOGOMET - V A-ligi v ospredju tekma Inter - Napoli

Latinskoameriški derbi na milanskem San Siru

V primeru poraza bi se Napoli pridružil odpadnikom v boju za naslov Udineseju, Fiorentini in Laziu

A-LIGA

DANES: ob 18.00 Catania - Lecce, ob 20.30 Juventus - Reggina.

JUTRI: ob 15.00 Atalanta - Lazio, Cagliari - Sampdoria, Genoa - Bologna, Inter - Napoli, Roma - Fiorentina, Siena - Torino, Udinese - Chievo, ob 20.30 Palermo - Milan.

VRSTNI RED: Inter 30, Milan 27, Napoli in Juventus 24, Lazio in Fiorentina 23, Udinese, Genoa in Catania 21, Atalanta in Palermo 17, Siena in Sampdoria 16, Roma in Cagliari 14, Torino in Lecce 12, Reggina 11, Bologna 9, Chievo 6. (Sampdoria in Roma s tekmo manj).

NAJBOLJŠI STRELCI: 11 - Milito (Genoa); 9 - Gilardino (Fiorentina); 7 - Di Vaio (Bologna), Mascara (Catania), Ibrahimović (Inter), Zarate (Lazio).

B-LIGA

SINOČI: Salernitana - Parma 1:2

DANES: ob 16.00 Ascoli - Sassuolo, Avellino - Rimini, Bari - Albinoleffe, Cittadella - Ancona, Empoli - Piacenza, Mantova - Brescia, Modena - Livorno, Pisa - Frosinone, Vicenza - Grosseto.

V PONEDELJEK: ob 20.45 Triestina - Treviso.

VRSTNI RED: Grosseto 28, Sassuolo 27, Parma 26, Empoli in Bari 25, Livorno 24, Brescia in Triestina 23, Mantova in Albinoleffe 22, Vicenza 20, Salernitana, Frosinone in Ancona 19, Pisa in Piacenza 17, Avellino in Rimini 16, Cittadella 15, Treviso 12, Ascoli 11, Modena 10.

NAJBOLJŠI STRELCI: 9 - Mastrorunzio (Ancona); 8 - Vantaggiato (Rimini); 7 - Barreto (Bari), Lodi (Empoli), Sansovini (Grosseto), Tavano (Livorno), Lucarelli (Parma).

V zadnjih krogih se je število kandidatov za naslov vidno zredilo. Verjetno prva ekipa, ki se je odpovedala temu boju, je bil ravno Udinese, ki je v zadnjih treh krogih nanizal tri zaporedne poraze. Jutri bodo Furlani gostili Chievo, ki vse bolj sameva na dnu razpredelnice. Predsednik moštva iz Verone Campedelli se zgraža nad sojenjem, kar pa res postaja vse bolj dolgočasna in tipično italijanska navada. V vidnih težavah sta tudi Fiorentina in Lazio, ki imata preveč nihanj v igri, da bi se lahko borila za mesta tik pod vrhom. V dometu Prandellijevega oziroma Rossijevega moštva je kvečjemu četrto mesto na lestvici, ki zagotavlja igranje dodatnih tekem za ligo prvakov. Fiorentina bo tokrat pred zahtevno nalogo, saj bo igrala v Rimu proti prerajeni Romi, medtem ko bo Lazio gostoval pri Atalanti. Seznamu »odpadnikov« bi se lahko jutri pridružil še Napoli, ki od vodilnega Interja zaostaja že šest točk, a bo prav jutri preizkusil na San Siru kakovost Mourinhovega moštva. Teden prej je tu padel Juventus, v sredo pa se je na istem stadionu grški Panathinaikos veselil zmage. Bomo videli, če bo tudi Rejevemu moštvu uspelo zaustaviti črnomodre. Gre vsekakor za zelo latinskoameriško obarvano tekmo, z Garganom, Lavezzijem, Zalayeto in Denisom na eni in Zanettijem, Adria-

Lavezzi je eden od mladih latinskoameriških igralcev Napolija, ki jih jutri čaka dvoboj z bolj prekaljenimi Interjevimi rojaki

ANSA

nom, Cambiassom in Julio Cesarjem na drugi strani.

Prvi nasledovalec, ki bi želel izkoristiti spodrsljaj Interja, je Ancelottijev Milan. Kaka (tokrat ga ne bo, ker je diskvalificiran) in soigralci so s težavo prebavili sporno enajstmetrovko, ki jim je preprečila slaviti v Turinu, jutrišnje večerno gostovanje v Palermo pa je prav tako, če ne celo bolj zahtevno.

Drugi nasledovalec Juventus bo igral že drevi proti Reggini. Po ne ra-

vno prepričljivem začetku, ko je bilo tudi mesto trenerja Orlandija pod vprašajem, so se v mestu ob ožini prebudili. Boj za obstanek bo še trd in dolg, a nedvomno je Reggina v tem trenutku nevarnejši tekme kot je bila pred enim mesecem. V Juventusovem taboru so že v torek v ligi prvakov dokazali, da so preboleli pekoč (in zasluzen) poraz proti Interju, že delni spodrsljaj pa bi lahko Del Piera in soigralce dokončno oddaljil od prvega mesta. (I.F.)

NAŠ POGOVOR - Vezist Cagliarija Andrea Parola

Za igranje v moji vlogi moraš biti profesionalca 7 dni na 7

Ena izmed tipičnih navad med navijači Triestine je razmišljati o tem, kako kvalitetno ekipo bi lahko sestavili z igralci, ki so v preteklosti oblekli dres tržaške enajsterice in so potem naredili kakovostni skok. Med igralci, ki so izbrali Trst kot odskočno desko za nastopanje v A-ligi, je tudi »garač« vezne vrste Andrea Parola (na sliki v dresu Triestine). V Trstu je igral dve sezoni (2003/04 in 2004/05) in tu spoznal tudi dekle, ki je potem postala njegova žena (morda je torej res, da imajo Tržačanke poseben čar?); med poletjem 2005 je prestopil v vrste takratnega A-ligaša Ascoli, nato je igral še za Sampdoria in Cagliari. Za sardinsko ekipo igra tudi v tej sezoni in jutri bo zanj posebna tekma, saj bo igral ravno proti nekdanjim soigralcem. Najprej smo ga vprašali za splošno oceno o letošnji A-ligi, če je res tako nezanimivo prvenstvo, kot se je o njem izrazil Interjev trener Mourinho:

val o »življenju vezista« (una vita da mediano). Kakšno je to življenje?

»Nedvomno je za to vlogo potrebno žrtvovanje in garanje. Nisi namreč na isti ravni kot nekateri drugi igralci, tako da se moraš med tednom še bolj truditi in med tekmo stalno imeti koncentracijo na višku. Zlasti je potrebno, da si potem v nedeljo s fizičnega vidika najboljše pripravljen. Večkrat mi to uspe, a so tudi tekme, ko me določene težave omejujejo, kar pride takoj na dan. Ne moreš se skrivati kot kak napadalec. Skratka moraš živeti kot pravi profesionalca 7 dni na 7, saj je vsaka podrobnost lahko odločilna.«

Pravi se, da so igralci s tvojimi značilnostmi tehnično slabši, a v modernem nogometu prepotrebni. Se s tem strinjaš?

»S tehničnega vidika je zadeva zelo subjektivna. Nisem tako prepričan, da so vsi vezni igralci tehnično slabše podkovani, morda če jih primerjamo z napadalci ali polšpicami. Ampak so nedvomno bistvenega pomena v vsa-

ki ekipi. Vsak trener gleda na zadevo različno, a težko je igrati brez garačev na sredini igrišča.«

Kdo pa je najboljši v tvoji vlogi? Po kom si se zgledoval?

»Sam sem se zgledoval po Fernandu Redondu, saj sva oba levičarja in, ko je on igral za Real Madrid, je briljantno združeval kvantiteto in kvaliteto. Sicer se mu ne bom z nogometnega vidika nikoli niti približal, a vsaj poskušam...«

Lani ste se rešili po neverjetni seriji uspešnih nastopov v drugem delu prvenstva. Kateri so bili razlogi za prepoved? Je tudi letos vaš cilj zgolj obstanek?

»Teško je ugotoviti, kateri je bil odločilen razlog za laniški obstanek. Morda so nas številne težave zedinile, tako da smo uspeli premagovati tudi najvišje ovire. Moram priznati, da je bilo obdobje, ko skorajda nismo več verjeli v obstanek, a nazadnje nam je uspelo. Morda ni smiselno govoriti o čudežu, a polčudež je le bil... Tudi letos seveda ostaja cilj isti, to se pravi obstanek. Po možnosti brez lanskega trpljenja.«

Slediš nastopom Tristine? Si morda še v stiku s katerim izmed tvojih takratnih soigralcev?

»Stalno ji sledim. Zadolžen sem, da so v zgornji polovici lestvice. V zadnjih letih pa se je igralski kader tako spremenil, da ni več ostal nihče od tistih, ki smo igrali takrat. A na Trst me bo vedno vezala neka nit, saj sem tam spoznal svojo ženo, Tržačanko.«

Parolova napoved: Catania - Lecce X, Juventus - Reggina 1, Atalanta - Lazio X, Cagliari - Sampdoria 1, Genoa - Bologna 1, Inter - Napoli 1, Roma - Fiorentina 1, Siena - Torino X, Udinese - Chievo 1, Palermo - Milan X; Triestina - Treviso 1. (I.F.)

PRAGA - Izročila mu bo masko iz Pekinga

Granbassijeva jutri pri dalajlami

RIM - Tržaška sabljačica Margherita Granbassi se bo jutri v Pragi srečala z dalajlamo in mu izročila masko, s katero je nastopila na olimpijskih igrah v Peking. »Upam, da mu bo pomagala simbolično ščititi tibetansko ljudstvo pred nasiljem tako kot mene brani pred nasprotnicami.« je dejala tržaška olimpijka, ki občuduje dalajlamo zaradi njegovega vztrajnega a miroljubnega boja za pravice tibetanskega ljudstva.

ALPSKO SMUČANJE

Vonnova lahko tekmuje Danes tudi moški smuk

ASPEN - Ameriška alpska smučarka, 24-letna Lindsay Vonn, ki si je prejšnji teden na treningu superveslaloma v Coloradu poškodovala koleno, bo lahko nastopila na današnjem superveslalomu v Aspnu (18.00 po Slo2, 20.30 po TV Koper). Očitno poškodba na srečo Vonnove le ni bila prehuda. Vonno je lani ob velikem kristalnem globusu osvojila tudi mali smukaški kristalni globus, v novembru pa je na tekmi v Leviju prvič v karieri zmagala tudi na slalomu ter napovedal nov boj za skupno zmago.

Danes bodo v kanadskem Lake Louisu (19.30 po Slo2) tekmovali tudi moški. Čaka jih smuk. Med favoriti sta tudi »azzurro« Werner Heel (četri na treningu) in Slovenec Andej Jerman (šesti).

SMUČARSKI SKOKI

Tekma odpovedana

KUUSAMO - Žirija tekmovalja je deset nastopov pred koncem zaradi premočnega in spremenljivega vetra odpovedala uvodno moštveno tekmo svetovnega pokala v smučarskih skokih v Kuusamu.

KOŠARKARSKA B2-LIGA Acegas in NPG na domačih tleh

V 9. krogu bo pred najlažjo nalogo tržaški AcegasAps (12 točk), ki se bo jutri ob 18.00 doma pomeril z Varesejem (8), res pa je, da imajo v tržaških vrstah težave s poškodbami. Doma bo igral tudi NPG (4) in sicer ob isti uri proti Rivi del Garda (10). Zmaga je potrebna, ne bo pa je lahko doseči. Tržiški Falconstar (8) bo igral v Castellanzi (8), rožaški Calligaris (8) pa se bo doma pomeril z Moncalierjem (8).

ŽENSKI ROKOMET

Slovenija boljša od Italije

PLEVLJA - Slovenska ženska rokometna reprezentanca je v tretji tekmi predkvalifikacijskega turnirja za nastop na svetovnem prvenstvu na Kitajskem leta 2009 v črnogorski Plevlji premagala Italijo z 29:24 (15:12). Slovenija se bo danes pomerila s Finsko.

ODBOJKA

FIVB ostreje proti doping

LOZANA - Mednarodna odbjarska zveza (FIVB) bo z začetkom prihodnjega leta sprejela strožje ukrepe za čim večjo učinkovitost v boju proti doping. FIVB navaja, da v tem športu beležijo malo primerov kršenja antidopingškega pravilnika. V letu 2007 je bil ta odstotek vsega 0,36, a obenem poudarja, da je bilo v tem letu testirano vsega 3.816 odbojkarjev s celega sveta. V prihodnje naj bi bilo več testov opravljeno predvsem brez predhodne napovedi in izven tekmovalja.

KOŠARKA - Državna C-liga

Neugodna deželna derbija za Bor in Jadran

Radenska danes v San Danieleju, Mark jutri v Pordenonu - Obe ekipi pestijo poškodbe

Tako borovce kot jadrance čaka v enajstem krogu prvega dela državne C lige zelo težka naloga na gostovanju. Oboji bodo igrali deželni derbi: Bor Radenska že drevo v San Danieleju, Jadran Mark pa jutri v Pordenonu.

Borovi košarkarji imajo za sabo dve zaporedni zmagi, posebej dober vtis so zapustili zlasti v preteklem krogu doma proti Spilimbergu. Tokrat pa bo v gosteh najbrž pela povsem drugačna pesem, saj je nasprotnik, s katerim delijo šesto mesto pri desetih točkah, vrhunsko motiviran. Od dolžiti se namreč mora za okrogel in pekoč poraz (88:58) prejšnjo nedeljo v Caorlah. San Daniele ima sicer zelo kakovostno ekipo in je sploh stari znanec borovcev, proti katerim je igral že več let za časa C2 lige. Na državno raven se je bil povzpel samo eno sezono pred Radensko. Glavni stebri moštva so play-makerja De Clara (odlični suter) in Pellarini, branilca Bierti in Silvestri (specialist za trojke), pod košema pa se kretata bivši jadrancev Max Rossi in izkušeni Rovere, prva violina ekipe. Zelo konkreten doprinos nudijo tudi mladi Colutta, Ellero in Vazzoleretto.

Varovanci trenerja Mure so preživel dokaj težaven teden. Marzio Krizman in Davide Monticolo zaradi mišičnih poškodb nista trenirala, trener pa upa, da bo imel drevo v deseterici vsaj enega od dveh. Mladi Martin Devčić, ki je v zadnjem krogu prijetno presenetil, pa bo moral mirovati vse do novega leta zaradi hujše poškodbe gležnja. Prvič bo dres članske ekipe tako oblekel prizadeveni mladinec Andro Pertot, letnik 1991. Predvidoma zadnja tekma

Alen Semec je na prijateljski tekmi dobil močan udarec v hrbet

KROMA

pred potovanjem v Avstralijo pa bo danes odigral Ivan Kralj, na katerega v Borovem taboru ne bodo mogli računati vse do marca, torej najmanj petnajst tekem. Srečanje v San Danieleju se bo pričelo že ob 19.30, sodnika bosta Marton iz Conegliana in Brocca iz Benetk.

Jadran se bo jutri (začetek ob 18. uri, sodnika Chiodi iz Padove in Carraro iz Benetk) podal na gostovanje v Pordenon k ugledni ekipi, ki jo trenira slovenski strokovnjak in bivši jadrancev trener (pred poldrugim desetletjem) Janez Drvarič. Glavna vrlina močne domače ekipe je obramba, daleč najbolj čvrsta v C skupini C lige. Pordenončani niti ne skrivajo dokaj visokih ambicij, ki so glede na širok izbor kvalitetnih mož menda tudi upravičene. Play-ma-

ker ekipe je mladi Piazza, branilci so Cipolla, Serrao in Ferraro, krila Gonzo, Grion in mladinski reprezentant Muner, centra pa veteran Colladon in mladi dolgin Bozzetto.

Tudi jadrancev, ki so izgubili zadnje tri tekme, imajo za sabo dokaj razburkan teden zaradi poškodb. Dean Oberdan zaradi vnetja Ahilove tetive že dalj časa miruje in jutri ne bo igral, na sredini prijateljski tekmi v Cornu proti tamkajšnjemu B2-ligašu pa si je Francesco Coco zvil gleženj, Alen Semec pa dobil močan udarec v hrbet. Oba bi mogoče jutri lahko vseeno stopila na igrišče, tako kot Saša Ferfoglia, ki ga poškodba zapestja na zadnjih treningih ni posebej ovirala.

Trener Pordenona Drvarič dobro ve,

da stopajo v boj kot izraziti favoriti, a je zelo previden. »Jadrancev zaslužijo veliko spoštovanje, v gosteh so že zmagali trikrat, tako da jih niti slučajno ne bomo podcenjevali. Šest točk Jadrana na lestvici ni realna slika, saj je nekaj domačih tekem izgubil čisto tesno. Mi smo kompletni, na tekmo smo se temeljito pripravili, ključ za uspeh pa mora biti ponovno v naši uspešni obrambi.«

UNDER 21 MOŠKI

Roraigrande - Kontovel 74:78 (19:17, 35:41, 63:60)

KONTOVEL: Guštin 8, Lisjak 18, Malalan 30, Starc, Bufon, Sossi 18, Gaggi/Slokar, Bergagna 2, trener Claudio Starc. TRI TOČKE: Sossi 2, Guštin 1.

Kljub številnim pomembnim odsotnostim je Kontovel v gosteh osvojil dragoceno zmago. Predstava je bila sicer povprečna, saj so gostje zgrešili ogromno enostavnih košev in dejansko sami držali v igri borbene nasprotnike. Najzaslužnejši za zmago so bili odlični Saša Malalan (tudi osem skokov in devet pridobljenih žog), poštvovalni Peter Lisjak, nad katerim so nasprotniki storili veliko prekrškov, in mladi Niko Sossi, ki je nadvse uspešno debital z mladinsko ekipo pod 21. letom.

Ostali izidi 7. kroga: Virtus - CBU 82:64, Intermuggia - Dinamo 20:0 brez boja, San Vendemiano - Don Bosco 90:69, NPG - Alba 66:74. **Vrstni red:** Alba Cornmons in San Vendemiano 14, Virtus Udine 12, Kontovel 10, NPG 6, Dinamo, Don Bosco in Intermuggia 4, Roraigrande 2, CBU 0.

DANES OB 18.00 Proslava ob 20-letnici delovanja SK Brdina

Smučarski klub Brdina bo danes v Prosvetnem domu na Opčinah, s pričetkom ob 18. uri, praznoval 20-letnico svojega delovanja. Obljubljajo dinamično proslavo, v katero je vodstvo kluba vpletlo domala vse svoje člane, od najmlajših do najstarejših. Na sporedu bosta tako med drugim tudi dva skeča o društvenem delovanju in smučanju ter tri glasbene točke, izvajalci pa bodo člani kluba sami.

Prireditve bo popestrilo tudi predvajanje DVD-ja, ki obsega 535 fotografij in 5 posnetkov in ponuja gledalcem bogat pregled 20-letnega delovanja društva.

Seveda bo predvidoma eno uro trajajoča prireditve vsebovala tudi bolj slovesen del z govorom predsednika Rada Suberja in pozdravi gostov iz vrst CONI-ja, smučarske zveze FISU in ZSSDI-ja ter drugih. Poleg tega bodo najzaslužnejšim članom podelili priznanja. Ob koncu uradnega dela bo na vrsti zakuska z družabnostjo in glasbo. Med udeleženci bodo tudi delili brošuro, na razpolago pa bo tudi že omenjeni DVD.

V društvenem odboru so še posebej ponosni nad dejstvom, da so celotno prireditve pripravili sami, zato vabijo člane in prijatelje, da se srečanja zanesljivo udeležijo.

TRST - Acquamarina 2001 Team za športnike s posebnimi potrebami

Na več frontah

Stefano Pistan in Slovenka Jasmin Frandoli sta se že uveljavila na državni ravni

V plavalnem centru Acquamarine v Trstu se je včeraj javnosti predstavila Acquamarina 2001 team, to je društvena plavalna ekipa športnikov s posebnimi potrebami. Posebnost delovanja kluba na tem področju je v tem, da skupaj vadijo športniki s fizičnimi in umskimi težavami, zato pa tekmujejo bodisi na ravni specialne olimpiade kot tudi v okviru tekmovalne italijanske paraolimpijskega komiteja, v katerega so se vpisali pred tremi leti. Na prvih nastopajo samo tekmovalci z umskimi težavami, na drugih pa lahko tekmujejo oboji. Gre za pravo ekipo, ki šteje kakih 30 članov.

Pod organizacijskim vodstvom predsednika Davida Barbiera in tajnika Massimilana Leporeja in na podlagi strokovnega dela inštruktorjev Rosanne Brunetti, Marine Antonini in Michele Mersi redno trenirajo v centru Acquamarina ali bazenu Bianchi. Redno se tudi udeležujejo srečanj v naši deželi in Venetu, tekmovalja pa so na vrsti spomladi. S podporo Fundacije Casali se je del ekipe junija letos udeležil tudi priprav v Lignano.

Z leti so se ambicije ekipe povečale, nekateri izmed njenih članov pa

so se tudi že uveljavili na državni ravni. Tako sta bila na včerajšnjem srečanju posebnega priznanja deležna Stefano Pistan, ki je na državnem prvenstvu specialne olimpiade zasedel 2. mesto na 50 metrov hrbtno in pa Slovenka Jasmin Frandoli, ki je bila v isti disciplini in na enaki razdalji 3. na paraolimpijski trofeji dežel. Trindvajsetletna uradnica iz Sesljana je sicer na vozičku in plava skoraj izključno samo z roko in brez opore nog, kako je to zahtevno pa si lahko samo predstavljamo. Tudi sicer je v ekipi kar nekaj slovenskih tekmovalcev in tekmovalk, med pokrovitelji pa so tudi Zadržna kraška banka in slovenska podjetja Neonseven in Edil Carso. Prav pomanjkanje sredstev je za društvo velik problem, saj je tovrstno delovanje zelo drago, še posebej težavno je vprašanje prevozov na tekme in treninge (en sam občinski kombi je premalo), velik delež stroškov pa je na ramenih staršev.

Ni treba posebej poudariti, da ima ekipa poleg tekmovalne tudi veliko socialno valenco, kljub temu pa se še vedno spopada z določenim nerazumevanjem javnosti in nadvse omejeno podporo inštitucij. (ak)

HOKEJ IN LINE Polet ZKB proti nepremaganim levom iz Arezza

V 3. krogu hokejske na rolerjih A1-lige se bo openski Polet ZKB Kwins nocoj pomeril z ekipo Lions Arezza, ki je doslej še nepremagana. Trener openski konjev Aci Ferjanič danes ne bo imel na razpolago poškodovanega Corazze (odsoten bo približno dva tedna) in Polonija (službene obveznosti). V Poletovem taboru bodo morali paziti na Arezzine Slovence. To sta brata Rok in Štefan Nahtigal ter Igor Hriberšek. »V prvih dveh krogih smo med strelve vpisali kar pet naših hokejistov. To je zelo pozitivno,« meni športni vodja Matteo Deiacco, ki je optimist za nocojšnji nastop. »Tudi oba vratarja Galessi in Petronijević sta v dobri formi. Lahko presenetimo.«

ŠOLSKI ŠPORT - Kros na Goriškem Dobre uvrstitve slovenskih dijakov

Martin Novak (Trinko) na 2. mestu med kadeti

Na goriški pokrajinski fazi Dijaškega prvenstva v krosu je nastopilo tudi več dijakov naših nižjih in višjih srednjih šol. Med njimi je najboljši izid med kadeti (2. in 3. razred) dosegel dijak nižje srednje šole Trinko Martin Novak iz Sovodenj, ki je v konkurenci 69 tekmovalcev osvojil drugo mesto. Novak, ki sicer redno tekmuje za atletski klub Atletica Gorizia, je 1.800 metrov dolgo progo pretekel v 7 minutah in 9 sekundah. V njegovi kategoriji je bil soliden še Nikolas Semolic (Trinko) z 21. mestom in časom 8:10,9.

Zelo dobro se je med naraščajniki (1. in 2. razred višjih srednjih šol) odrezal dijak zavoda Cankar Kevin Kobal iz Jamelj, sicer nogometaš Pomladi. Med 64 tekmovalci je bil na 2.400 m dolgi progi 6. z rezultatom 8:28. Omeniti velja še 17. mesto Tadeja Pahorja (Gregorčič, 9:01) in 24. mesto Simoneja Peressinija (Cankar, 9:14).

Med mladinci (zadnji trije razredi višjih srednjih šol) je med 28 tekmovalci dobro 9. mesto zasedel talentirani Saša Perkon (Gregorčič). Razdaljo 3.000 m je pretekel v 11 minutah 15 sekundah. Velja omeniti spet izreden nastop perspektivnega atleta Mohameda Mouaouia, ki je bil s časom 9:18 za dobro minuto hitrejši od najboljših zasledovalcev.

Med dečki (prvi razred nižje srednje šole, 1.200 m) je bil najboljši Benedikt Cernic (Trinko) z 11. mestom (5:32), v prvi polovici lestvice pa na 15. mestu najdemo Gregorja Terpina (Doberdob) s časom 5:34, na 31. mestu pa Simona Komjanca (Trinko) s časom 5:51,6.

Seveda so tekmovala tudi dekleta. Med deklicami (1.200 m) je bila Katja Pahor (Trinko) 18. z rezultatom 6:02, v prvo polovico lestvice pa sta se uvrstili tudi Ilaria Bresciani (Doberdob, 21. s časom 6:06) in Lara Cej (Trinko, 29. s časom 6:26). Med kadetinjami (1.400 m) je bila Alice Pecorari 18. (6:25), Tamara Lupin (obe Trinko) pa 29. (6:33). Nastopilo je 67 dijakin.

Med 40 naraščajnicami (1.800 m) je najboljši rezultat dosegla Brigita Gergolet (Gregorčič) a 13. mestom (9:29), Katja Križan (Gregorčič) pa je bila 16. (9:40).

Ekipno so glede na število vpisanih moštven najboljši rezultat dosegli kadeti šole Trinko in naraščajniki pola Cankar/Zois/Vega. Oboji so bili šesti.

Člani Acquamarine 2001 Team tekmujejo tudi v okviru italijanskega paraolimpijskega komiteja

TA TEDEN EDINOST PRED 100 LETI

EDINOST

GLASILO POLITIČNEGA BOJNOVA 'EDINOST' ZA PRIMORSKO

Edinost je tokrat pisala o uspelem družabnem večeru 'Tržaškega Sokola': »Uvedba družabnih večerov v našem 'Sokolu' je bila - kakor kaže - res srečna in vrlo dobro uspela misel. O 'drugem družabnem večeru', nam ne preostaja reči drugega, nego da je bila to krasna in nadvse animirana prireditev na čemer iz srca čestitamo našemu vrlému 'Sokolu'!

Že ob deveti uri je bila Sokolska dvorana natačena občinstva, tako, da so pozneje došli morali radi pomanjkanja prostora - žalibog - odhajati. Mej navzočim smo opazili državne in deželne poslance Pogačnika, dr. Rybarja in profesorja Mandiča, deželne poslance dr. Gregorina in dr. Slavika, odvetnika dr. Pretnerja, dr. Wiltana in mnogo druge naše inteligencije. Razveseljivo je dejstvo, da je bilo to pot mej udeleženci posebno mnogo bratov Hrvatov in Čehov. Brat Joško Cvek je imel mej burnim odobravanjem na zbrano občinstvo

krasen nagovor. Kraljica večera je bila naša priljubljena subretka, gospa Zofka Štularjeva. Njen zvonki in ljubki glas, s katerim je pevala kuplete in lepe pesmice, njena prirodna gibčnost v kretnanju, njena redka simpatičnost na odru v burki 'Inštrumentar', je občinstvo navdušila, da je z burnim ploskanjem in živio-klici dajalo duška svojim čutilom. Da, gospa Štularjeva je res prava miljenka našega občinstva, zato upamo, da bomo imeli še često priliko slišati jo na naših prireditvah. Od strani Sokola je bil podarjen krasen šopek svežih cvetic. Poleg gospe Štularjeve gre za krasni vspanj v prvi vrsti zasluga našemu bratu Jaki Štoka. V burki 'Inštrumentar' - ki jo je le nalašč za ta večer napisal - je bil naš Jaka res imeniten humorist. Navajeni smo ga tako, da si naših zabav brez Jake in gospe Štularjeve niti misliti ne moramo. Omeniti nam je tudi gospoda Kjudra, ki je prav dobro pogodil gluhega 'inštrumentarja'.

TA TEDEN PRIMORSKI DNEVNIK PRED 50 LETI

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVobodilNE FRONTE SVobodNEGA TRžaškega OZEMlja

Te dni je imel odvetnik Giuseppe Pogassi v Ljudskem domu v ulici Madonnina predavanje o vprašanju avtonomne dežele Furlanija Julijska krajina. Predavatelj je v glavnem oral in primerjal vladni zakonski načrt za deželno avtonomijo z načrtom komunistične stranke, ki so ga njeni parlamentarci ponovno predložili v parlamentu v prejšnjih mesecih. Pri tem je še posebno poudaril, da vladni načrt jemlje bodoči avtonomni deželi vso njeno demokratično vsebino, ki bi jo morala imeti v skladu s členom 116 ustave.

Najprej je odvetnik Pogassi govoril z zgodovinskega stališča o dogodkih, ki so privedli do sklenitve londonskega memoranduma in dejal, da je dejansko dokončno uredil teritorialno vprašanje bivšega Tržaškega ozemlja, s čimer so tudi nastali pogoji za ustanovitev dežele Furlanija Julijska krajina. Komunistična stranka je že pred meseci predložila zakon-

ski načrt za ustanovitev avtonomne dežele, za njo pa sta ga predložili še PSI in KD. Vse te načrte pa je bilo treba ponovno predložiti, ker je bil prejšnji parlament razpuščen. »Med kampanjo za politične volitve je Fanfani obljubil, da se bo zavzel za ustanovitev avtonomne dežele Furlanija Julijska krajina, ni pa nič omenil ustanovitve drugih dežel z normalnim statutom, kar kaže, da niso težnje po avtonomiji v KD iskrene. V vseh enajstih letih odkar so demokristjani na oblasti, niso hoteli uresničiti določila ustave, ki predvideva ustanovitev avtonomnih dežel. Že pred leti je senat odobril zakonski načrt Amadea za ustanovitev avtonomnih dežel, toda ta zakonski načrt je ostal mrtva točka. Čeprav ni ta zakonski načrt predvideval dovolj demokratičnih deželnih svetov, so ga komunisti podprli, da bi se stvar končno premaknila. Toda vladi ni bil po volji niti ta načrt,« je med drugim dejal odvetnik Pogassi.

FILMI PO TV

Sobota, 29. novembra, Italia 1, ob 14.05

Jerry Maguire

Režija: Cameron Crowe

Igrata: Tom Cruise, Bonnie Hunt, Cuba Gooding Jr

Jerry Maguire je breobziren športni agent visokih ambicij. Ko na dramatičen način ostane brez službe in dekleta zdrsneta njegova kariera in osebno življenje proti dnu.

Toda ko v njegovo srce vstopi mati samohranilka, se začne potegovati za največjo pogodbo v svoji karieri - za srce in roko ženske, ki jo ljubi. Prav tako v tej romantični komediji s srcem in dušo blestijo Cuba Gooding Jr. (dobitnik oskarja za stransko vlogo), Regina King in Bonnie Hunt. Film režiserja in scenarista Camerona Crowa je bil nominiran za pet oskarjev.

Nedelja, 30. novembra, Rai 3 - slovenski sporedi, ob 20.50

Glasnik slovenske Brezine

Režija: Jurij Gruden

Scenarij: Jurij Gruden in Tatjana Rojc

Ob šestdeseti obletnici smrti Iga Grudna, je v produkciji slovenskih sporedov Rai nastal dokumentarec v režiji Jurija Grudna. Zgodba, pri scenariju je sodelovala tudi Tatjana Rojc, pripoveduje o spremembah, do katerih je prišlo v zadnjih šestih desetletjih. Veliko se je spremenilo v njegovi rojstni vasi Nabrezini in tudi v svetu. »Ni se pa spremenilo osnovno čutenje slovenskega človeka na tem izpostavljenem koncu narodnega prostra« - kot piše tudi v predstavitvi filma. Zato je Grudnova poezija še vedno nadvse aktualna.

Torek, 2. decembra, Rai 2, ob 23.40

Transamerica

Režija: Duncan Tucker

Igrata: Felicity Huffman in Kevin Zegers

Breeja Osbourne teden dni pred operacijo, s katero bi si dokončno zamenjal spol in postal ženska, iz New Yorka pokliče sedemnajstletni sin, za katerega sploh ni vedel, da ga ima. Zaprt je zaradi prostitucije in posedovanja mamil, tako da Breeju ne preostane drugega, kot da se iz Kalifornije odpravi na drugo stran Amerike, v krinko misijonarke spravi sina iz zapora in ga odpe-

lje proti zahodni obali, kjer mu bo pomagal na poti do lastnega kruha.

Torek, 2. decembra, Rete 4, ob 01.50

The Gospel

Režija: Rob Hardy

Igrajo: Boris Kadjo, Idris Elba in Nona Gaye Mladi pevec po hudi tragediji obrne hrbet veri in cerkvi, v kateri je pastor njegov oče. Odide iz mesta in se vrne šele po nekaj letih. Nekoč bogato župnijo najde povsem propadlo. Njegov stari nasprotnik iz otroštva pa ima za cerkev »novo vizijo«, kar privede do navkrižnih mnenj in sporov z družino, težav v pevski karieri ter težav z dekletom.

Sreda, 3. decembra, La 7, ob 23.05

Un corpo da reato

Režija: Herald Zwart

Igrajo: Liv Tyler, Michael Douglas in Matt Dillon

Bar McCool je bil tistega večera nabit poln. Randy je stregel, odvetnik Carl je bil v lokalu, ko so ga že zaprli, detektiv Dehling pa je prišel v lokal, ko je slednji že postal prizorišče zločina. In kako so bili ti trije moški povezani? Jih je mogoče povezovalo truplo? Tako tesno že ne, kot prelepa mladenka z imenom Jewel, ki je bila tistega večera prav tako v McCoolu. K nemu se je preselila, drugi je zaradi nje pozabil na svojo ženo, tretji pa je pozabil na svojo nekdanjo ženo. Vendar tu zgodbe o Jewel še ni konec...

Četrtek, 4. decembra, La 7, ob 21.10

Balla coi lupi

Režija: Kevin Costner

Igrajo: K. Costner, M. McDonnell, G. Green

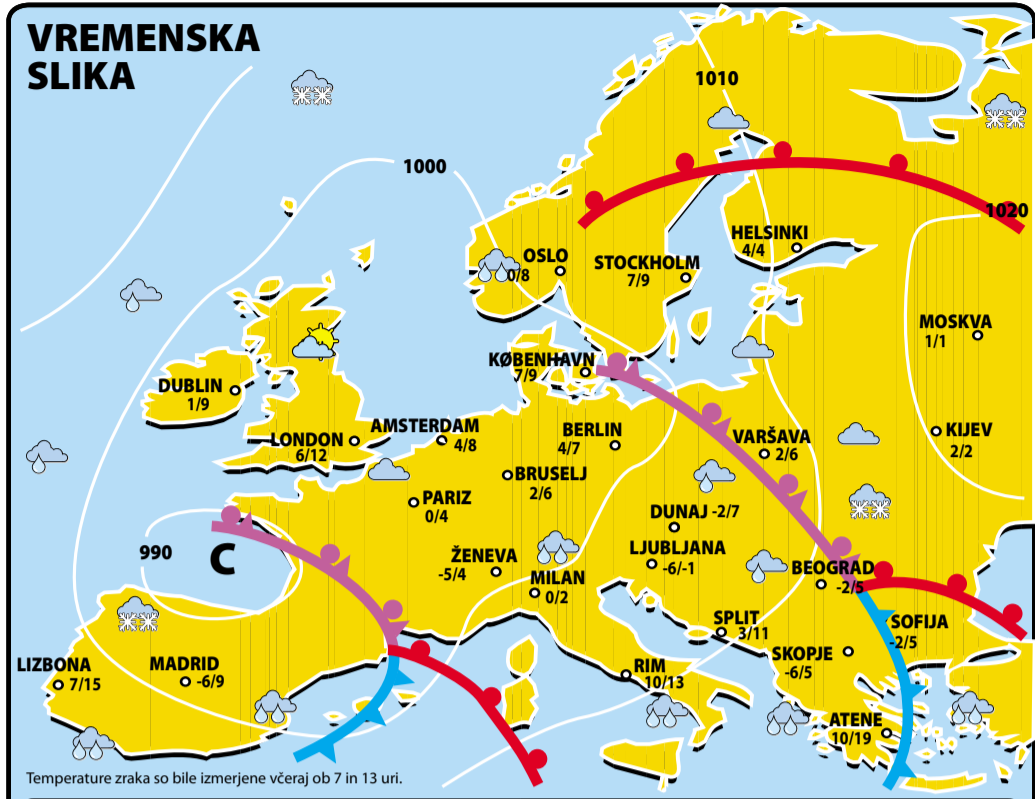
Kevin Costner se je v tem filmu preizkusil kot režiser. Nedvomno mu je stvar uspela, saj si je njegov prvenec prislužil kar sedem oskarjev. Costner pooseblja ameriškega častnika, ki se iz skrajnega severa odpravi do področja kjer živijo Indijanci, zato, da bi se lahko seznanil z njimi, preden izginejo. (Iga)

NAŠA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI NA STRANI PRIREDITEV

Word search grid with 13 rows and 24 columns. Includes a photo of a woman reading on the right side.

Mediteran bo v naslednjih dneh pod vplivom obsežnega ciklona, ki bo prinašal vlažne južne tokove nad našo deželjo. Frontalni valovi se bodo kar vrstili in vplivali na vreme pri nas.

Nad zahodno in srednjo Evropo je obsežno območje nizkega zračnega pritiska. Z jugovzhodnimi vetrovi priteka k nam vlažen in postopno toplejši zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.23 in zatone ob 16.23
Dolžina dneva 9.00

BIOPROGNOZA
Danes bo sredi dneva vremenska obremenitev prehodno nekoliko oslabela in se popoldne ponovno okrepila. Pri občutljivih ljudeh bodo težave pogoste, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Spanje v noči na nedeljo bo moteno.

MORJE
Morje razgibano, temperatura morja 13,0 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m3	2000 m-2
1000 m2	2500 m-5
1500 m0	2864 m-7

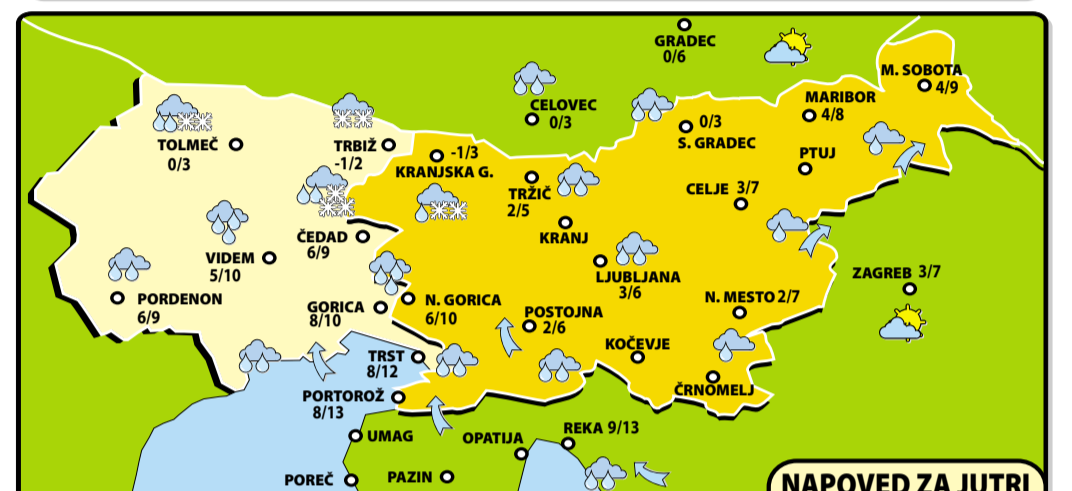
UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks sredi dneva v gorah 6, po nižinah 5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Po vsej deželi bo prevladovalo oblačno vreme. Po nižinah in ob morju se bodo verjetno pojavljale občasne šibke do zmerno padavine, zlasti na vzhodnem pasu. V gorskem svetu bo verjetno rahlo snežilo nad 800-1000m nadmorske višine. Ob morju bo dopoldne pihala šibka burja, popoldne pa bo začel pihati šibak do zmeren jugozahodnik.

V zahodnih krajih bodo občasno še padavine, meja sneženja bo na okoli 800 metrov nadmorske višine. Drugod bodo dopoldne padavine ponehale. V severovzhodni Sloveniji se bo delno razjasnilo, tam bo pihal jugozahodni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od -3 do 0, na Primorskem okoli 5, najvišje dnevne od 0 do 6, na Primorskem do 11 stopinj C.

Ponoči in zjutraj bodo močne do obilne padavine. Snežilo bo nad 800-1000m nadmorske višine. Podnevi bo še oblačno z zmernimi padavinami, tako ob morju kot v nižinskem pasu. V hribovitem svetu bodo možne snežne plohe do nadmorske višine okrog 600m. Ob morju se bosta izmenjavala jugovzhodnik in jugozahodnik, ki bosta pihala z zmerno jakostjo.

Jutri in v ponedeljek bo oblačno, občasno bodo padavine, pogostejše v zahodni Sloveniji. Po nižinah bo deževalo. Pihal bo južni do jugozahodni veter, ob morju jugo.

FRANCIJA - Za 7 članov posadke ni več upanja preživetja

Airbus A320 pred obalo Francije strmoglavil v Sredozemsko morje

Levo: arhivski posnetek airbusa A320 letalske družbe Air New Zealand

MARSEILLE - Francoski reševalci so izgubili upanje, da bi našli preživele sredine letalske nesreče potniškega letala tipa airbus A320 letalske družbe Air New Zealand s sedmimi ljudmi na krovu, ki je strmoglavilo pred južno obalo Francije. Reševalci so doslej našli dve trupli, pet ljudi pa pogrešajo.

Letalo, ki je bilo s sedmimi člani posadke na krovu na poskusnem letu, je v sredo strmoglavilo v Sredozemsko morje 20 kilometrov vzhodno od mesta Perpignan pred južno obalo Francije. Predstavniki tožilstva v Perpignanu Dominique Alzeari je novinarjem povedal, da "ni upanja, da bi našli preživele", čeprav so sprožili obširno reševalno operacijo z dvema helikopterjema in petimi ladjami obalne straže. Razbitine letala naj bi razneslo več sto metrov daleč.

Vzrok za nesrečo še ni znan. Letalo je bilo na servisu v koncernu EAS v Perpignanu. Na krovu so bili novozelandski pilot, trije novozelandski inženirji in novozelandski letalski inšpektor. Nesreča je pretresla Novozelance. (STA)

VATIKAN - Vitaliano Tiberia Ne tetovažam, piercingu in sploh vulgarnemu izražanju

RIM - Vatikan nasprotuje tetovažam, piercingu, raztrganim hlačam in vulgarnemu izražanju. Vodja papeške akademije za umetnost in literaturo Vitaliano Tiberia se je v pozivu mladini zavzel za iskanje estetike, ki je tesno povezana z etiko. Človek mora stremeti k lepemu, ki se nagiba k dobremu, je še dejal Tiberia.

"Zmanipulirana telesa, tetovaže in piercingi so izraz prazne zunanosti, ki ni več povezana z rituali. V medijih in med mladimi prepogosto opazimo vulgarno izražanje v vsakodnevem pogovoru," je Tiberia zapisal v sporočilu, ki ga je prebral papežev državni tajnik Tarcisio Bertone.

Vse to naj bi bili skrb vzbujajoči znaki pomanjkljivega smisla za lepoto in estetiko, je še dodal Tiberia. (STA)

SEVERNA IN JUŽNA KOREJA - Ohladitev

Čez korejsko mejo včeraj še zadnji vlak

Desno: tovorni vlak na korejski meji

LATVIJA Zaradi krize prepovedane voščilnice

RIGA - Zaradi gospodarske krize, ki je zajela Latvijo, se je tamkajšnja vlada odločila javnim uslužbencem prepovedati pošiljanje božičnih oz. novoletnih voščilnic in organizacijo sprejemov ob koncu leta. Javni uslužbenci bodo lahko božične in novoletne voščilnice tako pošiljali le prek brezplačnih spletnih strani. Vlada Ivarja Godmanisa je hkrati znižala sredstva, ki jih lahko uslužbenci porabijo za službene poti, seminarje in konference. Davčni urad pa je odpovedal načrtovani ogled opere Aida Giuseppeja Verdija za svoje uslužbence. (STA)

SEUL - Tovorni vlak, nekoč simbol sprave med Severno in Južno Korejo, se je včeraj odpravil na svojo zadnjo pot čez mejo, preden bo Pjongjang zaradi ohlaiditve odnosov s Seoum v ponedeljek ustavil ves čezmejni promet. Tudi avtobusi z 210 južnokorejskimi turisti so se včeraj odpravili na zadnji izlet v severnokorejsko obmejno mesto Kaesong.

Severna Koreja je v ponedeljek sporočila, da bo s 1. decembrom v znak protesta proti južnokorejski politiki konfrontacije ustavila tako čezmejno tovorno železniško povezavo, vzpostavljeno decembra lani, kot tudi enodnevne izlete južnokorejskih turistov v svoje zgodovinsko mesto Kaesong, na katere se je od decembra lani odpravilo kar 110.000 ljudi. Pjongjang je zahteval tudi zmanjšanje števila južnokorejskih delavcev v skupni industrijski coni v Kaesongu, tik nad močno zastraženo mejo med Severno in Južno Korejo, s 1600 na 800, z zaprtjem tamkajšnjih južnokorejskih industrijskih objektov pa zaenkrat še ni zagrozil.

V kompleksu, ki ga je zgradila Južna Koreja in v katerem sta združena južnokorejska tehnologija in poceni severnokorejska delovna sila, deluje 88 južnokorejskih tovarnov. V njih je trenutno zaposlenih 35.000 Severnih Korejcev, plačanih sicer v povprečju le 70 dolarjev mesečno, kar pa vendarle predstavlja pomemben vir dohodka za ubožano Severno Korejo.

Odnosi med obema Korejama so se zaostriili, odkar je konservativni politik Lee Myung Bak februarja letos postal predsednik Južne Koreje in napovedal osterjšo politiko do komunistične sode. (STA)